

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
152. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1932. évi július 8

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítés díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol 6 oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldal elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Harminc millió

Harminc milliót panamáztak el a galaci vasuti ezrednél. A sikkasztó és hamisító tisztek és altisztek egy része már fogságban is van. A vizsgálat szerint másfél év óta folyik a közpénznek ez a nagyarányú tolvajlása.

Micsoda adminisztráció lehet az, ahol a visszaélések ilyen orgiája huzamos időn át észrevétlenül folyhat? Egy vidéki város egyetlen katonai ezredénél harminc milliót lehet sikkasztani és ezt csak most, másfél esztendő után állapítják meg? Hol a számvitel? Hol az ellenőrzés? Hol a felelősség?

Lehet-e csodálkozni, ha már a hadsereg szervei között is dühöng a korrupció, hogy nincs pénz fizetésekre, nyugdíjakra, szállításokra, munkaalkalmakra, hasznos produktív célokra? Horribilis összegek, súlyos milliárdok, amiket egy évtizeden át összelopkodtak, s ki tudja, hogy ebben a pillanatban is, micsoda föld alatti harácsolás folyik az állam vagyonából, a polgárok véres adóiból, az életet, erőt, jóllétet jelentő kincsek halmazából, amit erdőknek, bányáknak, monopóliumoknak, vámoknak állandó jövedelmei jelentenek?

Mennyi érték, ami elpusztul a gondatlanság, avatatlanság és főképp a panama, a korrupció által! S olyan rendszerrel a rendszerben, mintha ennek így kellene mennie, mintha a sikkasztások és tolvajlások elválatlanul odatarthatnának az államgépezet normális funkciói közé.

Harminc millió egy vidéki vasuti ezrednél mégis csak sok. Nem lehetne itt is holmi leépítést eszközölni? De bár egyetlen párt, a rengeteg közül, mely a választáson érvényesülni akar, programjába vette volna a panama üldözését! Még csak korteszelszó sem, hát akkor a mandátumokat is nem fogják-e ellopni és meghamisítani?

KI KICSODA?

Micsoda kérdés, mikor egyáltalán nem vagyunk kíváncsiak a feleletre. Mikor már mindenki és mindennel tisztában vagyunk. A jókkal és gonoszakkal, a bölcsökkel és hűbelekkel, a hasznosokkal és haszontalanokkal egyaránt. Azzal is, hogy kin és min mulik a mi világunk alakulása, zűllöttségéből és nyomorúságából jobb sorsra való átalakulása.

Különösen tisztában vagyunk a közélet parazitáival, a szegénység és szerencsétlenség vámszedőivel, a kizsákmányolókkal és zsarolókkal, a kicsiny, középszerű és nagykaliberű panamak alakjaival és módjaival.

Lám, a Ki Kicsoda révén jóhiszemű és jóra való embereket is milyen könnyen meg lehet fogni a fotográfia és dicsőszoru hírságával s milyen nehéz egy halálra éhezett családnak csak morzsás alamizsnát is szerezni, küzködő irónak, művésznek csak egy munkáját is értékesíteni, omladozó iskolához csak egy szabadító téglát is biztosítani.

Az elődség lexikonában ott a befolyásos alak, aki nyugdíjat szerez busás baksisért, a hatóság képviselője, aki képeket, sorsjegyeket szór rád, a honnemtő hölgy, aki árva részére gyűjti magának az ezrekre sokasodó leleteket.

Ki Kicsoda? Nem vagyunk rá kíváncsiak. Ellenben nagyon szeretnénk tudni, kicsoda és micsoda fog véget vetni a társadalom testen rágódó parazitásának, mely előbb-utóbb mindent felfal és elpusztít?

„Predeálnál megint ott áll a csendőr”...

Erdély diktaturája és a veszélyeztetett nemzeti állam-egység ellen tiltakoznak dühösen a regátiak

A legféktelenebb agitáció folyik Erdély és az erdélyiek ellen az okiráltsági sajtóban, az utcán és a választási propagandagyűléseken

Maniut azzal vádolják, hogy szövetségi államot akar csinálni Romániából

Bukarest, július 6.

Bukarestben nagyon divatba jött az erdélyiek elleni hangulat. Minden kertelés nélkül meg lehet mondani, hogy a fővárosban gyűlölik Erdélyt és ez a gyűlölet nemcsak a választási küzdelemben és általában a politikában jut kifejezésre, hanem aggasztó mértékben beidegződött a köznép lelkében is. A bukaresti ember olyan elkeseredetten beszél az erdélyiekről, mint ahogy ellenséges

népről szokás. Féltekenység? Vagy ösztönös ellenszenv? Mindegy végeredményben. Bukarest nagyon nem szereti az erdélyieket és ebből különösen azóta nem csinál titkot, amióta a nemzeti parasztpárt került újra az ország élére. És hogy ez a szenvedélyes ellenérzés kizárólag az erdélyieknek szól, annak legjobb bizonyítéka, hogy a kormány-párt regáti csoportját, a parasztpártot Bukarestben mindig különveszik, amikor a kormánypártot, az erdélyieket szidják.

tanak össze azokról a hibatalnokokról, akiket proskribálni fognak, hogy a helyükbe lehetőleg erdélyi embereket nevezzenek ki. Úgy látszik, hogy a közigazgatás arra van ítélve, hogy átmenjen az erdélyiek kezére.

De a Kárpátokon túl is folynak a proskribálások és az összes regáti tisztviselőket azonnal a választások után kicserélik, azonkívül a bírói karban is nagy változások készülnének, amivel az igazságszolgáltatás is Erdély rendelkezésére álljon.

AZ ERDÉLYIEK, MINT MUMUSOK

A lap ezután élesen kikel a kolozsvári „Patria” ellen.

„Kétségtelenül jelentőségteljes dolog, hogy miután feláldoztunk 800 ezer emberi életet Erdély felszabadításáért, most azok az emberek, akik akkor az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak, ellenséges zászló alatt, kiadják magukat „a kiválasztott népnek”, amelynek az a hivatása, hogy felszabadítsa az okiráltságot a „görög-bulgár” uralom alól.”

Junius 23-án, „Veszélyben van az egységes román állam” cím alatt ugyancsak az a vereszkánusok lapja ezeket írja többek között:

„A kormányválság kirobbanása előtt és a palotában összeült minisztertanács, amelyen a király elnökölt és amelynek hatása alatt a Jorga-kormánynak le kellett mondania, az uralkodó hosszú kihallgatáson fogadta Vajdát és magánál tartotta ebédre is.

Néhány nappal a kormánybukás előtt a király elküldte Anghelescut, a Banca Națională kormányzóját Kolozsvárra Vajdához, speciális megbízással. Politikai körökben ekkor már tudták, hogy meglepetés készül.

Titulescu egy Ducával folytatott hosszú megbeszélés során, hogy meggyőzze az oliberalis pártvezért egy széleskörű koncentrációs kormányba való belépésének szükségességéről, ezt a kijelentést tette utolsó argumentumként:

— Ne makacsodj, Jean, hogy belépj egy nemzeti koncentrációba, mert különben az erdélyiek karjai közé veted a királyt, — én mondom neked.

Ez kétségtelenül érdekes politikai pikanteria, mert megvilágítja egyes ellenzéki pártok udvarellenes magatartásának mélyebb okait. A kormányválságnak mai megoldásában a regátiak a következő veszedelmeket látják:

„Maniu az erdélyi autonómia híve. Sőt a többi Maniu egy federatív román állam

A gyászruhás nő vitája a magyarokról

„Vasárnap délnél, a néppárti felvonulás után több kisebb-nagyobb incidens keltett csődületet a karhatalom fellépése után a Calea Victoriei és az Erzsébet-bulevárdon. Az egyik esetben két munkáskülsejű ember szólalkozott össze azon, hogy az egyik, aki nyilvánvalóan regáti volt, rátámadt a másikkra, hogy mit keres itt — a „mi országunk”-ban. A megtámadott fél indignálódva kérte ki magának, hogy neki kevesebb jussot ismerjenek el ehhez a városhoz és a két ember ökökre ment, ha közben elő nem kerül a rendőr...”

Még jellegzetesebb volt a másik jelenet, amely az Eforia előtti játszódott le a királyi palota előtti összetűzés után. Két ember hangosan vitatkozott a politikáról, olyan szenvedélyesen, hogy másokat is odacsalt a szóváltás és nemsokára valami tizenöt ember vett részt a vitaközlásban. A szócsatának nemcsak férfitagjai voltak, hanem nők is, köztük két gyászruhás urinó. Addig-addig vitatkoztak, amíg az egyik férfi, idősebb iparoskölsejű ember, kijött a sodrából és valamire ezt a választ kiáltotta oda a fiatalabb fekete ruhás uriaszonynak:

— Inkább mondom akkor, hogy éljenek a

magyarok.

Hallatlan felháborodás fogadta ezt a kijelentést. Tráiască unguril! A gyászruhás uriaszony kikelve magából rivallt rá a merész vitatkozóra, hogy akkor menjen a magyarokhoz és ne egye itt a kenyert. És a megvetés, utálat, gyűlölet féktelen indulatával vágta a megszeppent ember szemébe a jóismert szót:

— Boanghen!

Dühösen otthagya a vitatkozó csoportot és végig a bulvárdon folyton méltatlankodott, hogy ilyen botrány még nem volt. Hogy itt Bukarest utcáján egy román azt merje kiabálni, hogy éljenek a magyarok. És addig-addig dühöngött ezen, amíg egy hirtelen mozdulattal lefutott a járdáról, odarohant a közlekedési rendőrhöz és hangosan, hogy mindenki hallja, felszólította, megparancsolta neki, hogy azonnal vigye be azt a hallatlanul merész embert. A járőkelők, akik véletlenül átvágtak az uttesten és halották, hogy miről van szó, maguk is elszörynyedtek azon, hogy valaki a magyarokat merje éltetni. Szerencsére, a rendőr nem hagyhatta ott a szolgálati helyét és így nem lett komoly skandalum a dologból.

„Erdély le akarja igázni a regátot”

Ennyire jutottak a dolgok a felszabadított és felszabadítottak között. Aminek elsősorban kétségtelenül a kritikátlan és tervszerűen, felcölten uszító sajtó az oka. Érdekes visszalapozni, hogy miket irtak Erdélyről és az erdélyiekről a közelmúlt két-három hetében a bukaresti lapok.

Valósággal mumust csináltak az erdélyiekből, akikről a regátiaknak úgy kell félniük, mint annakidején a tatárjárástól.

Minden kommentárnál élénkebben beszél az alábbi néhány újságidezet.

„Erdély diktaturája” főcim alatt az Indreptărea, az Erdély-elenes kampány vezérorgánuma, többek között így ír junius 22-ikén:

az egyes minisztériumokban listákat állít

megalkotásának eszméjét is felvetette. Mit tesz majd a korona, ha Genfben a határrevízió kérdésének felvetődése során a román kormány a mi nemzeti egységünk magasabbrendű érdekei fölé helyezkedve a szövetségi állam hívének jelenti ki magát, mint ahogy egyébként ez a kérdés már felvetődött a Népszövetség előtt? Ilyen körülmények között nincs-e jogunk vajjon annak a kijelentésére, hogy a jelenlegi rezsim, amelyet két évvel a restauráció után adtak az országnak, igazi veszedelem az egységes román államra?

És harmadnap, június 24-ikén „Elnyomják a régi királyságot” cím alatt azt írja a néppárt hivatalosa, hogy

a július 17-én megválasztásra kerülő országyűlés nem lesz az ország közöleményének a kifejezője, de még csak a nemzeti parasztpárt képviselete sem, hanem egyedül Erdély parlamentje.

Az a mód, ahogy a jelölőlistákat a regáti caranisták mellőzésével összeállították, már most mutatja, hogy miképpen gondol Maniu kormányozni. Ez a háború után Románia elnyomatására irányuló rezsim lesz, amit Vajda készít elő Maniu-val egyetemben az udvar legmagasabb pártfogása mellett, — írja az Indreptarea, amely

nem állja az azt a rémhírt elterjeszteni, hogy a választások után Erdélyben általános adófizetési haladékot akar elrendelni a kormány és ugyanakkor a regálban jönni fog az adóinkvizíció.

„A GYULAFEHÉRVÁRI AKTHS KALÓZAI”

Nem volna teljes ez a hallatlan ferdtételek, szándékos rágalmaszásoktól, méregkeverésektől hemzsegő sorozat, ha meg nem emlékeznénk arról a cikkről is, amely az Univerzál június 29-iki számában jelent meg

„Egy ifjú erdélyi” aláírással. Csak egy-két mondat és az is eléggé megvilágítja az Erdély és a regát régi harcában kifejlődött viszonyt. Például:

„Az embernek megáll az esze a regátnak ezzel a szörnyű arcucsapásával szemben. Nem tudni, hogy a nemzeti egységnek ezek a frontmögötti hősei románok-e, vagy pedig idegenek a mi népünkől, vajjon megérdemlik-e, hogy még hajlékot és tisztet adjunk nekik itt nálunk, még hozzá az első helyeken, vagy pedig hajtsuk át a határon, mint nem kívánatos elemeket?”

„Maniu és társai uraknak a régi királyság, amely miniszterelnököt csinált belőle és amely ma eltűri, hogy csordultig kiutasítsák vele a legvisszatasztálabb szenvedélyek méregpoharát, csak „görög-bolgár” csöcselék? És annak a Vajdának, aki fennhangon jelentette ki, hogy lelővi az első román darabont, aki átlépi a Kárpátokat és most másodízben miniszterelnöke az országnak, az ókirályság, amely neki ezeket a megtiszteltetéseket juttatta, csak görög-bolgár csöcselék?”

„Az eset súlyos. Predeálnál megint ott áll a csendőr, ezuttal a Maniué. Odaát a görög-bolgár horda, ideát pedig a badacsonyi vincellér civilizált társasága.”

A cikk tónusára jellemző, hogy a nemzeti párt embereit a „gyulafehérvári aktus kalóza” gyűjtőcímet alatt emlegeti.

Nagyjából ez a helyzet az erdélyi-regáti fronton.

(b. e.)

Patrascanu bukaresti ügyvéd neve áll. A B. L. munkatársa telefonon érdeklődött Stefan Györgynél, a törvényszék főelnök titkárával a munkás blokk listájának sorsa felől, a titkár azonban kijelentette, hogy miután szerdán este 6 órakor a jelölési határdő lejárt, s akkor a benyújtott listákat ügyis nyilvánosságra hozták, ebben az ügyben nem adható fevilágosítást. A legilletékesebb helyen tehát nem erősítették meg azt a hírt, hogy a munkásblokk listáját benyújtották és elfogadták, Temesváron azonban egyelőre mindenki jól mulat a sziguranca felsülésén.

A sziguranca egyébként még mindig nem szüntette be a munkásüldözéseket. Az egyszer már szabadlábra helyezett mozgalmi embereket ismét letartóztatták, úgy, hogy e pillanatban 30 ember van a sziguranca fogdáiban. A letartóztatott munkások szerdán reggel éhségstrájkot kezdtek. Dr. Bürger Emil temesvári ügyvédet, akit már egyszer őrizetbe vettek és szabadlábra helyeztek, a sziguranca újból letartóztatta és át fogja adni az ügyészségnek. Őt és társait a sziguranca azzal gyanúsítja, hogy agzustus elcséjre vörös munkásnapot akartak előkészíteni.

Itt említjük meg, hogy a temesvári törvényszéknél benyújtott listák száma a kuzisták és Garoflid volt földmívelési ügyi miniszter frakciójának listájával gyarapodott.

Agitációs beszéd a templomban

Nagyvárad, július 6. Tegnap este botrányos jelenetek történtek a Kolozsvár-utcai zsidó templom előtt. Mittelmann Jakob, a hitközség elnöke és Fischmann rabi, akik mindketten a nagyvárad-i zsidópárt listáján képviselőjelöltek, tegnap este a templomban propaganda gyűlést akartak tartani. A hívőket meghívták a templomba azzal, hogy ott program-beszédet tartanak és ebben a programbeszédben plauzabilissá teszik, hogy miért kell a nagyvárad-i zsidóknak a zsidópárt listájára szavazni.

A hitközségi tagok egyrésze tiltakozott az ellen, hogy a templomot propaganda célokra felhasználják és megakadályozták a hitközségi szolgát abban, hogy a ugynevezett kistemplom kulcsát a gyűlés vezetőinek kiadja.

—Erre Mittelmann elnök maga köré gyűjtötte híveit, a mizrachistákat és betört a templom ajtót.

Az elnököt a templomba mindössze 30-40 párhíve követte, akik előtt Mittelmann Jakob megtartotta beszédét.

A nagyvárad-i hívők között nagy visszatasztelt szült, hogy a mizrachisták a templomot egyáltalában és különösen ilyen erőszakos módon használták fel arra, hogy ott politikai gyűlést tartsanak.

Brassóvármegye Magyar Népe!

Július 17-én, vasárnap járunk az urnák elé, hogy megválasszuk azokat, akik minket a román törvényhozás házába képviselnek. Vármegyénk népe egyhangú lelkesedéssel jelölje ezekre a tisztességre:

Szabó Béni szücsmestert, volt képviselőt,

Sipos András hosszufalusi ág. ev. lelkész és

Kocsis Bélát, a Brassói Lapok felelős szerkesztőjét.

Jelölteink a Magyar Párt harcosai népiük érdekeinek önzetlen munkájukat támogatnunk és győzelemhez juttatnunk erkölcsi és becsületbeli szent kötelességünk.

A mi listánk a 14-ik számú és jele:

Minden öntudatos és fájának jogaihoz és igazságaihoz ragaszkodó magyar választó vegye ki választói igazolványát, írja alá és július 17-ikén mindenki szavazzon le a mi listánkra.

Reánk nézve a mostani választás olyan erőpróba, melynek sikere népiünk sorsának jobbrafordulását, balsikere népiünk végzetét eredményezi. Ezért ne ingadozzon, ne tévelyegjen senki, hanem teljesítsen mindenki kötelességét!

Testvéri üdvözléssel:

Az Országos Magyar Párt Brassóvármegyei Választási Vezérő bizottsága.

348 halálos áldozata van Amerika függetlenségének ünnepeinek

Newyork, július 6. A két napos amerikai függetlenségének ünnepeinek során, mint minden évben, most egyaránt érték a különböző szerencsétlenségek. A hivatalos jelentések adatai szerint két napos ünnepek alatt összesen 348 emberélet esett áldozatul, leginkább autóbalesetek miatt.

Agitáció és meggyőzés helyett hadászat és embervadászat

Most már a polgári pártok ellen is teljes erővel dolgozik a választási terror

Kolozspár, július 6.

Most már semmi kétség sem lehet. A nagy garral és nagy szájjal meghirdetett tiszta választásokat minden román kormányok legcinikusabb belügyminisztere, Vajda, aki egyben a választási kormány miniszterelnöke is, csúnyán megtorpedozta.

A kormányterror most már nemcsak a dolgozók blokkja ellen lép föl megdömbentő lelkiismeretlenséggel, hanem a polgári pártok propaganda lehetőségeit is meg akarja bénítani.

A választási visszaélések pergőtűze most már leplezetlen formában jelentkezik s dúhe a dolgozók blokkja után a kisebbségi, illetve a Magyar Párt ellen irányul.

Már eddig is érkeztek szorványosan jelentések arról, hogy a vidéki közigazgatási hatóságok igyekeznek megakadályozni a Magyar Párt propagandailéseit. — Vajda azt mondhatta ezekre, hogy „vidéki tulbuzgóság”, amelynek természetesen nincs és nem lehet megtorlása, mert hát: „hazafiassági tünet”. Most aztán Erdély fővárosában, Kolozsváron olyan eset történt, amire talán még Vajda sem találhat már elfogadható magyarázatot, bár az ő cinizmusa tagadhatatlanul szellemes változatokban jelentkezik újra és újra.

A kolozsvári hatóságok egy régebbi keltű városi szabályrendeletre való hivatkozással megtiltották a magyarpárti választási plakátok kiragasztását, azzal az indokolással, hogy azok csak magyar nyelven szólnak a választókhöz.

A Magyar Párt tehát nem szólhat „csak” magyar nyelven magyar választóihoz akkor, amikor Csikmegyét például a kormánypárt árasztotta el hangzatos magyarsággal megfogalmazott plakátokkal. Csak magyarul „tudó” plakátokkal. Ami tehát szabad a kormánypártnak Csikmegyében, az nem szabad a Magyar Pártnak Kolozsváron. A román pártok szólhatnak Csikban a magyar választókhöz csak magyar nyelven, de a Magyar Párt nem teheti meg ugyanezt. Neki két nyelven, románul és magyarul kell megfogalmaznia a plakátjait. És ezt az ugynevezett „erdélyi kormány” csinálja!

GYALOGOS TOLONCUTAK NÉGY VÁRMEGYÉN KERESZTÜL

A munkásblokk jelöltjei és jelölői eleni lelketlen hajsza is tovább folyik és már felülmúl minden mértéket. Megdömbentő kegyetlenséggel, minden józan emberességgel megtagadásával járnak el a sziguranca ágensek. Kolozsvárra szinte minden nap újabb szállítmány érkezik az or-

szág minden részéből. Csoportosan hozzák a megkötözött kezű foglyokat a kolozsvári ügyészséghez. A foglyok büne csak annyi, hogy vagy jelölést vállaltak, vagy támogatták a jelölőlistákat.

Kedden Déváról érkezett egy kisebb szállítmány. Csak három tagja volt. Conda Sándor, Gerart Joan és Gerart Teodor dévai ifjurmunkások érkeztek összekötözött kezekkel, gyalog. Négy vármegyén keresztül, összesen 250 kilométer utat tettek meg velük így. Csendőrszól-csendőrszól kísérték őket, szinte minden megállás, pihenés nélkül. Táplálékot is alig kaptak. Így gyalogolták ezt a 250 kilométert végig a fullasztó nyári nap-sütésben. Nem csoda, ha a három fiatal ember, már csak roncs volt, amikor végre kikötötték a kolozsvári ügyészség fogházában.

DITRÓBAN SEM TARTHATOTT GYÜLEST A MAGYAR PÁRT

Ditróban a helyi magyarpárti tagozat

Csikban is „téved” a rendőrség

Kedden reggel Csikszeredába érkezett a független szociálisták sepsiszentgyörgyi tagozatának a titkára és az ottani lista vezetője. Téglás tudott arról, hogy egyik jelölttársát Kolozsváron tévedésből lefogták s azért első útja a rendőrségre vezetett, ahol szabályosan bemutatkozott s erősen hangsúlyozta, hogy a független szociálistáknak semmi közük nincs a kommunistákhoz. A rendőrségen barátságosan és előkészítetten fogadták.

Téglás megkönnyebül ment a rendőrségről a törvényszékre, hogy előkészítse a jelölőlista lefektetését. Itt azonban már rendőrök fogták közre s nyomban magukkal is vitték. Vissza a rendőrségre,

Ravasz trükkkel nyújtották be a Dolgozó Blokk listáját Temesváron

Temesvár, július 6.

A temesvári választási küzdelemben nagy meglepetést okozott városszerző az a hír, hogy a városi és falusi dolgozók blokkja a rendőrségi terror ellenére is beadta jelölő listáját a törvényszékre. Remneantu komiszár, aki a sziguranca részéről a blokk ellen indított hatósági hadjáratot vezet, ezzel a hírrel kapcsolatban közlékenynek bizonyult és a hírlapírók előtt elmondotta, hogy miképpen sikerült a munkásblokk embereinek a listát becsempészni a törvényszék főelnökének irodájába.

Ramneantu komiszár előadása szerint Szimin Teréz és még néhány munkás a törvényszék folyosóján feltűnően hangosan érdeklődtek a választási iroda után. A törvényszéki elnök ajtaja előtt posztoló detektívek azonnal rohamra indultak a kis csoport ellen és Szimin Terézt társaival együtt letartóztatták, majd nagy gaudiummal vitték a sziguranca. Ezalatt Stemmél Gusztáv és két munkástársa besurrantak a törvényszéki főelnök irodájába és a blokk választási listáját benyújtották. Ramneantu komiszár szerint a blokk listáján első helyen

Fel-feltámadó és újra legyilkolt reménységek

A franciák a legeslegújabb német ajánlatot is visszautasították

Nyaralni megy a leszerelési konferencia

Lausanne, július 6.

Keddén este a jóvátételi konferencia körében rendkívül nagy izgalmat keltett annak a híre, hogy

MacDonald angol miniszterelnök és a német delegáció között létrejött a véglegesnek tekinthető megállapodás a Franciaországnak fizetendő jóvátételi kárpótlás kérdésében.

A megállapodás a probléma pénzügyi részének minden vitás pontját hidalta át.

Rövidesen kiderült azonban az a lesújtó tény, hogy amint derűre ború következett, az optimista fellélekzést azonnal nyomon követte a keserű kiábrándulás: a megállapodás csak MacDonald és a német delegáció között volt, amelyet a francia delegáció ezúttal is kategorikusan visszautasított. A francia kapzsiságon és önzettultengésen ezúttal is hajótörést szenvedett minden kísérlet. Egyelőre nem lehet még sejteni sem, hogy a lausannei zöld asztalok körül milyen eredmények, vagy kudarcok bontakoznak ki a konferencia küszöbén álló berekesztéséig.

A keleti jóvátételekben is megkezdődtek a tárgyalások. A legáporodottabb unalom jegyében. A nyílt és őszinte leszármolás helyett itt is a nemzetközi értekezletek legreménytelenebb fogásához, a bizottságosdihoz folyamodtak a busz napidíjakat húzó delegátusok, jó előre a bizottságok soha végét nem érő tárgyalásaiba temetve el azt, amire a népek millióinak sürgős szüksége van: a gyors és áldást-hozó megoldást.

A genfi jóvátételi konferencia a tehetetlenség jegyében ott tart, hogy nyári vakáció címén elnapolja üléseit.

Részletes jelentéseink egyébként a lausannei és genfi eseményekről az alábbiakban következnek:

A legfrissebb német javaslat

Miután Herriot távollétében a francia delegáció a már ismertett német javaslatokat nem is vette tárgyalás alá, MacDonald angol miniszterelnök és a német delegáció vezetői újból tanácskozára ültek össze. Így született meg a legfrissebb német javaslat, amelyet nyomban közölték a franciákkal.

A javaslat szerint Németország 2600 millió aranymárkát fizet a jóvátétel végleges rendezésére, még pedig a moratórium teljes kikapcsolásával. A német államkincstár a bázeli Nemzetközi Fizetések Bankjánál azonnal letétbe helyez 1600 millió márkat, 90 százalékos kibocsátású és 5 százalékos kamatozó bonokban. A hátralékos 1 milliárdot 95 százalékos árfolyamon kibocsátják s amennyiben 10 év leforgása alatt ezt az összeget nem tudnák elhelyezni a nemzetközi piacokon, a maradékot egyszerűen törlik.

Az új német javaslat azonban azt követeli, hogy az azonnali fizetés ellenében töröljék a versaillesi békeszerződés 8-ik szakaszát, amely Németország háborús bűnöségét állapítja meg, s ezenkívül azt is feltételül szabja, hogy a leszerelést az egyenlőség elve alapján hajtsák végre.

Az új német ajánlatot és a hozzáfűzött feltételeket MacDonald azonnal közölte a francia delegációval, de az még a tárgyalást is visszautasította azzal az indoklással, hogy a jóvátétel rendezéséhez fűzött politika i követeléseket nem veheti tekintetbe.

Kedden reggel Lausanneba érkezett Herriot francia miniszterelnök is, aki azonnal felkereste MacDonaldot és közölte, hogy

a francia delegáció a jóvátételi kérdés rendezésében ragaszkodik az érdekelt államok egyhangú hozzájárulásával létesített megállapodáshoz.

Álláspontját politikai és technikai okokkal azonnal alá is támasztotta.

Az új német indítvány átadásának híre a lausannei delegációk között nagy izgalmat okozott. Különösen a kisállamok: Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Görögország és Portugália kiküldöttjei lepődtek meg azon, hogy egyezménytervezet született, amelynek vitájában őket szóhoz sem engedték.

A legújabb komplikáció: olasz-angol ellentét.

Herriot és MacDonald kedd reggeli tárgyalásairól alig szivárgott ki valami a nyilvánosságra.

A lausannei helyzetet azonban újra komplikációk elé állította az az ellentét, amely Anglia és Olaszország között keletkezett. Anglia ugyanis igen messzeemenően exponálta magát a német jóvátételek csökkentése érdekében s az fáj most az olasz delegációnak, hogy ugyanekkor nem foglalkozott az olasz háborús adósságok kérdésével, amely miatt Olaszország 4,5 millió angol font annuitást fizet. Az olasz delegáció most azt követeli, hogy ugyanolyan megállapodást létesítsen Anglia Olaszországgal is, mint amilyent Franciaországgal már megkötött.

A keleti jóvátétel.

A keleti jóvátételek problémája körül a következők történtek:

Az érdekelt hatalmak megbízottjai kedden Hymans belga külügyminiszter

elnöklete alatt értekezletet tartottak és azt a határozatot hozták, hogy az ügy tárgyalására külön bizottságot küldenek ki, mert a német jóvátételi tárgyalások annyira elhúzódtak, s emiatt nincs idő arra, hogy az összes delegációk behatóan tárgyalják a problémákat, mert a keleti jóvátételek sorsa is attól függ, hogy a német jóvátételek kérdésén milyen mértékben rendezik.

Az értekezleten Walkó magyar külügyminiszter megkérdezte Hymans elnököt, hogy a kiküldendő bizottság csak a békeszerződések alapján teljesítendő fizetések kérdésével foglalkozik-e, vagy tárgyalni fogja az aktuális pénzügyi és gazdasági problémákat is. Hymans azt válaszolta, hogy ennek a kérdésnek tanulmányozásával egy másik bizottságot fogunk megbízni s ennek munkálataiba a

Az artisták másik élete

Bukarest, július 6.

Az utóbbi időben egyre több panasz hangzik el az artisták és artistanők részéről a „Sindicatul Artistilor Dramatici si Lirici”-egyesület ellen, amely csak igen kevés vagy egyáltalán semmi előnyt nem szolgáltart részükre és működése főleg abban merül ki, hogy tagjaitól vizsga és tagsági díj címén évente jelentős összegeket vesz el. Teljesen indokolatlan, hogy egy artistanak, aki egyezbén már sikeresen letette a vizsgát, évről-évre ujjabb vizsgát kelljen tennie, csak azért, hogy az egyesület újabb és újabb jövedelemhez jusson. Az artisták csak működési engedéllyel, úgynevezett „carnet”-tel dolgozhatnak, ezt a carnetet azonban az egyesület időnkint öltöztetési érvényteleníti és bevonja és ilyenkor az ország minden részéből nagy költséggel Bukarestbe kell hogy utazzanak az összes artisták ujjabb carnetért, amelyért persze ismét nagy díjakat kell lefizetniük.

A carnet nélkül működő artisták és artistanők szabad prédái a hatóságok vexálásainak. Számtalanszor előfordul, hogy az artistanók azért mégis hozzájuthatnak, pénz nélkül is, ilyen működési engedélyhez. Ha azonban se pénze nincsen, se pedig nem nyeri tetszését az éppen illetékes „faktornak”, úgy — éhen halhat vagy megindulhat a züllés lejtőjén.

Az egyesületen kívül, amely tagjai érdekeit védeni volna hivatott, sok a panasz az egyes lokálok tulajdonosai ellen, akik mint a rabszolgákkal bántanak az artistákkal.

Bazargicon csak legutóbb két artistanó lett öngyilkos a tulajdonos brutalitása miatt. Az általános és mindenfelől érkező panaszokra igazán ideje volna, hogy a szépművészeti minisztérium, amelynek hatáskörébe ez tartozik, belenyúljon ebbe a darázsészekbe és megvédje e szerencsétlen teremteseket az inzultusok, jogtalanságok és durvaságok ellen.

Kis riport a választási front udvarhelymegyei szakaszáról

Amúgy általában — Ugron — név a kormánylistán — A kormány azt igéri a magyarságnak, amit éppen ő vett el — A kamatellenes liga tagsági díjat szed, melyért teljes kamat- és adósságelengedést ígér — A kormány szóban tett ígéreteiért kéri a magyarságtól a szavazatok összességének 50 százalékát

Székyudvarhely, július 6.

Amúgy általánosságban mit mondjon az ember? Meleg van. Csak úgy izzad a két rendő a törvényszék kapuja alatt. T. i. Udvarhelymegyében két rendő áll szemben a Dolgozók Blokkjával. A törvényszékre mindenki bemehet szabadon és tisztán, csak éppen harminc dolgozó nem. Tudvalevően ennyi aláíró szükségeltetik a lista letételénél. És két izzadó rendő. Pedig azt a listát ugy sem lehet letenni. Talán egész Udvarhelymegyében nincs dolgozó. Már ugye: harminc ember, aki dolgozik.

Elegáns sportkocsik szaladgálják be a lerongyolódott székely falvakat és a hirdetési táblákon, kerítéseken, oszlopokon, falakon, már virulnak a választói harc színes virágai: a plakátok, melyek szerint a Székelyföldön bizonyos esetekben azonnal megindul a tej és méz folydogálása. Egyelőre, az ezeket elzáró zsúpek zárószerkezetén ismeretlen és ki-mondhatatlan nevű urak tartják a kezüket.

Azaz van ismert név is.

A kormánylistán például ez: Ugron Ákos nagybirtokos. Némelyek erre azt mondják: érdekes! Mások így: csodálatos! Sokan: megdöbbenő! Ő maga — Ugron — ezt szent politikai meggyőződésnek nevezi. Aztán én hallottam három székely atya-

fi beszélgetését, akik megálltak a plakát előtt.

— Nono, — mondta az egyik.
— Néné, — mondta a másik.
— Ej komám — mondta a harmadik —, de meglehet szorulva Ugrony ur, ej-sze még jobban mint miunk!
— Pedig mü má — kezdte az első
— ...osztán meg — fejezte be a második.

Tokányoztatás és itatás nincsen. Al-talában a vendéglősök nagyon pesszimisztikusan nyilatkoznak a politikai helyzetről.

A kormánypárt plakátjai a humor szolgálatában állanak. A humor kormány lesznek, ha a tiszta népakarat is úgy akarja. T. i. a kormány a következőket igéri a sajtóhiba folytán testvéreknek címzett székelyeknek: magyar iskolákat, magyar jegyzőket a falvaknak, önkormányzatot, községi önállóságot stb. stb., pontosan ugyanazokat a jogokat, amelyet éppen ez a kormány vett el tizen-négy hónap előtti két és fél éves gyomorsaput-tatás alatt a székelységtől.

Most legalább tudjuk, hogy miért is vették el azokat. Hogy legyen amit meg-int — visszaigérhessenek. Oly egyszerű az egész. Oly egyszerű, hogy az ember majd megpuhka a röhögéstől. Én szeretek nevetni és szeretem azokat, akik meg tudják nevetetni az embereket.

Népszövetséget is bevonják.

A keleti jóvátételek tanulmányozására kiküldött bizottság elnökeül hírek szerint Theunis volt belga miniszterelnököt szemelték ki. Egyelőre még bizonytalan, hogy a bizottság mikor kezd meg érdemleges tárgyalásait, mert a lausannei delegációk minden idejét a német jóvátételi megbeszélések kötik le.

Lausanneban a nagy idegesség és kavarodás ellenére is azt remélik, hogy a német problémát mégis csak meg tudják oldani s azután a keleti jóvátételek kérdésével foglalkozó bizottság is megkezd munkáját, amelyet az ősszel majd Párisban fognak folytatni.

Elnapolják a leszerelési konferencia üléseit.

A Genfben összehívott leszerelési konferencia első ülésszaka csütörtökön vagy pénteken előreláthatólag véget ér. Szerdán még ülést tart a konferencia főbizottsága, hogy a kisállamok véleményét is meghallgassa a Hoover-féle leszerelési indítvány felől. A hét végén a leszerelési konferencia delegációi nyári szabadságra mennek s üléseiket újból csak novemberben fogják megkezdeni.

Nincs kizárva, hogy a kormányhumor-ra szavazok.

Udvarhelymegyében a Magyar Párt két nagyszabású propagandagyűlést tervez. Éspedig július 9-én Székelykeresztúron és július 12-én Székelyudvarhelyen, mikor is az összes magyarpárti jelöltek megjelennek a gyűléseken élükön gróf Bethlen-nel. A Magyar Párt végleges jelölőlistájára a következők: Képviselők: gróf Bethlen György, Laár Ferenc, dr. Willer József és dr. Hinléder Fels Ákos. Szenátorok: Balogh Artur és Sebessi János. A változtatásokat a kolozsvári központ intézte az udvarhelyi tagozattal karöltve.

A kormánypárt a régi recept szerint dolgozik: füt-fát ígér, a világháború okául a Magyar Pártot mondja és a vezető magyarpárti gazdákat ok nélküli idezés-ekkel moleztálja.

Eddig a következő listákat tették le a megyében: Magyar Párt, kormánypárt, georgisták, ducisták, zsidók és a kamatellenes liga.

Igen, a kamatellenes liga! Teljes kamat- és adósságelengedést ígérnek és ezért csekély 20—30 lej tagsági díjat szednek a hiszékeny emberektől. És mennyien vannak ilyenek! Már egész tekintélyes összeget szedtek össze, egy félmillióról beszélnek. Ezeknek a tagsági díjnak hovaforrását homály fedi és a pénzügyeket egy bizonyos Borcoman köhalmi mérnök-féle intézi.

Hát ha őket nem is válasszák meg, ők mindenesetre a legjobb részt választották.

(Még egy kormányhumor!)

Addig, míg a kormány az eljövendő aranykort szóban igéri, addig a székelységtől a szavazatok összességének 50 százalékos garantálását óhajtja írásban.

Megadhatják!

Az ötven százalék — írás is marad.

Végezetül: a kormány nemcsak szóval és írással dolgozik, hanem tettel is: a most kinevezett megyei interimár bizottságba csupa magyarpárton kívüli és a magyarságra nézve politikailag megbízhatatlan egyéneket nevezett ki. Mind csupa renegátot, kik a magyarság érdekeit nem a szívéből, hanem a szívével felett viselik. A bal zsebben.

Tomcsa Sándor

Minden csecsemő 25 svájci frank hadügyi költséget visel Jugoszláviában

Milánó, július 6.

A Torinóban megjelenő „Gazeta del Popolo” szenzációs adatokat közöl a mértékelen jugoszláv fegyverkezésről. Észre-vint Jugoszláviában minden csecsemőt is 25 svájci frank hadügyi kiadás terhel. A sorkatonaság száma 1.200.000, amely 11 ezer gépfegyverrel, 2.500 ágyúval és 1.100 hadirepülőgéppel rendelkezik. A hadsereg kebelébe iktatták a hírhedt komitási csapatokat, amelyeket ma is vérengzésekre, falvak felgyújtására, kutak megmérgezésére és külföldön élő politikai személyek meggyilkolására oktatnak. A jugoszláv hadügyi költségvetés 247 millió svájci frankra rög.

Helyszini tudósítás XVI. Lajos kivégeztetéséről

Ma egy 140 esztendővel ezelőtt íródott és nyomódott újságcikket olvastam végig. Néhai kollégám, aki egyébként már régen elporladott a föld alatt, Párisból küldött valamelyik berlini lapnak ezt a helyszini tudósítást XVI. Lajos kivégeztetéséről. Az egykori riporter nem volt ugyan royalista, de a császárról azért igen nagy véleményével volt: a cikk elején hangsúlyozza, hogy XVI. Lajos minden francia uralkodók között „a legembaraszterőbb, legtakarékosabb, legjám-borabb, legfedhetetlenebb és legigazság-sabb” volt.

Természetes, hogy ilyenképpen felháborodva elítéli a lefejeztetést. Ez volt hát a célja a nagy forradalomnak, amely az egész emberiség ügye akart lenni? — kérdezi indulatosan.

Ime, ilyen erős a hagyomány és a tekintélytisztelő. A guillotine alatt ezer és ezer koponya hullott le. Arisztokraták, feudális lovagok, nagyburzsoák és kispolgárok seregszámra áldozták életüket a vérpadon, vagy Lyon-nál Fouché ágyújának torka előtt, vagy a Loire hullámaiban sötét éjszaka idején. A forradalomnak mindez a szenvedélyes vérengzése közönyösen hagyta tiszteletreméltó kollégámat. Élénken és vérbeli újságíróhoz il-lő lelkeséggel tartott ki a nagy revolu-ció eszméi mellett.

De amikor a király feje hullott a fű-részesporos kosárba, feltámadott minden lázongása, részvéte, tiltakozása, emberies-sége s egyik napról a másikra átevezett az ellenforradalom táborába.

A 140 esztendő tudósítás kitűnő és meghatározó. Elsőrangú újságíró munkája.

A kivégzés előtt négy nappal, 1793 ja-nuár 17-én köztudomású volt már, hogy XVI. Lajos élete rövidesen befejeződik. Malesherbes, a király ügyvédje (néhány hónap múlva az ő feje is lehullott) zo-kogva borult a halálraírt lábaihoz:

— Felség, legyen bátor!... Nem titkolhatom el Ön előtt, hogy az ítélet el-hangzott.

— Annál jobb! — felelte XVI. Lajos —. Legalább vége a bizonytalanságnak...

Röviddel ezután a Temple cellájában, amely most már siralomháznak számított, megjelent a királyné gyermekeivel, hogy elbucusszék a királytól. A francia udvarban rendkívül erős volt az etikette: a formások most is győztek. A végső viziontlás fedelmien előkelő és tartó-zkodó volt.

— Engedje meg Felséged, hogy holnap megegyezzen viszontláthassam! — hangzo-tak a királyné végszavai.

A király elgondolkodott. Nyilván afö-lött, hogy a megismételt látogatás egye-zik-e az udvar szabályaival. S mielőtt fe-leletet adott volna, Maria Antoniette-et már el is vezették az örök.

A legutolsó találka ilyenképpen elma-radt.

A kivégzés előtti éjszakát XVI. Lajos nyugodtan átaludta. Hét órakor ébredt föl s egy ollót kért.

— A hajamat akarom levágni!

A kérés azonban nem teljesítették, sőt még zsebkését is elszedték tőle, mert at-tól tartottak, hogy öngyilkosságra készül. A király fölényesen mosolygott:

— Azt hiszik, elég gyáva vagyok ahöz, hogy önkézzem velük vessek péget életem-nek?

Kilenc órakor gyóntatópápjával együtt kocsiba szállott s a menet a boulevardokon át megindult a vesztőhely felé. 300 lovas és 1200 gyalogos katona haladt a kocsis után. Az uttestek szélén halálos csendben beláthatatlan tömeg szorong. A nemzeti-gárda teljes fegyverzetben ké-szül arra, hogy irmagában fojtsa el minden esetleges lázadást. Ágyuk sora-koznak egymás mellett. A szuronyok csil-lognak a hideg téli nap sugaraiban.

A menet fél 11 órakor érkezik a vesztő-helyre, ahol a bakó, aki élete legna-gyobb ünnepének számíthatja a napot, már türelmetlenül várja a királyt. Amint XVI. Lajos megrázó nyugalommal, csöpp-nyi megindulást sem mutatván, fellép az emelvényre, a hóhér sóvár türelmet-lenséggel kap feléje s kezeit hátrakötve ollót ragad, hogy az elitét lefeje le-nyírja.

A király szemmel láthatólag megbor-zad a durva kezek érintésétől, mert arca vé-ropiros lesz, majd az ezerfeji tömeg felé fordulva, hangosan elkiáltja magát:

— Franciák... Ártatlanul halok meg! Itt a vesztőhelyen, abban a pillanatban, amikor kész vagyok már Isten előtt meg-jelenni, az igazságot mondom nektek! Megbocsátok ellenségeimnek és kívánom, hogy halálom Franciaország számára...

Szavait elnyelte a dobpergés áradata. — Nincs megengedve az, hogy ön a guillotine alatt beszélhesse! — mondotta a bakó.

Ezzel átkötötte XVI. Lajos lábait s a fej pillanat alatt a fűrészporban hevert.

A lenyakaztatások a nagy forradalom alacsonyabbrendű tömegeinek mindennapi szórakozásaihoz tartoznak. A király ha-lálát azonban aránylagos közömbösség

Igazságot kaptak a csikdánfalviak

Vajjon a Semmitőszéknek engedelmeskedni fognak-e a békásiak

Csikszereda, július 6.

Öt év óta huzódó és közben — nem is egyszer — nagy feltűnést keltő és minden jogos megbotránkozást kiváltó ügyben mondotta ki az utolsó szót a bukaresti Semmitőszék. Az olvasó közönség még élénken emlékeztetik a gergyóbékási románok és a székely falvak perére. Békás román lakossága az első agrárkiszá-játításoknál rengeteget kapott a székely közbirtokossági javakból. Törvénytelenül és indokolatlanul jutott hozzá olyan területekhez, amelyekhez semmi jogcíme sem volt. A sorban beadott felebbezések tisztázták is a dolgot és a felsőbb fóru-mok visszaitélték a székely közbirtokos-ságoknak a jogtalanul elvett földeket. — Így kapta vissza Csikdánfalva is a mintegy 300 holdnyi erdő- és legelőterületét. Igen ám, cskhog

hiába volt bírói döntés, mert a békási-ak nem engedelmeskedtek s a már el-

fogadta. A közvélemény, amely egyé-b-ként oly könnyörtelen volt, önmaga előtt nem tudta a véres színjátékot kellőkép-pen és kielégítőleg indokolni. A néző-közönség tehát méla megrökönyödéssel bámulta a fejnélküli törzset és hallga-tott.

Ez a vészjós csend azonban, melyet az önmarcangolás pillanatnyi elmélyedése-nek is tarthatunk, csak néhány percig tartott. Utána a külvárosi masszák, me-lyek tizezres csoportokban tödultak be Gréve-téri színházhoz, legyőzték megindulástukat és szabad utat enged-tek a revolúció rettenetes és csudálatos szenvedélyének:

— Éljen a nemzet, éljen a köztársaság!

Borzalmas tolongás keletkezett. Min-denki a vesztőhelyhez igyekezett fura-kodni, hogy valami emléket szerezzen XVI. Lajostól. A relikviumnak percek alatt élénk börzeje alakult ki. Egy-egy csöpp-nyi hajtincsért tekintélyes summákat fi-zettek. S amikor mindent szétkapkodtak,

a király csepegő vére vált árucikké. Egy angol fiatalember 15 lívrét adott egy su-hancnak azért, hogy finom csipke-zseb-kendőjét bemártsa a gőzölgő folyadékba. Később egy-egy véres kendő már 24 lív-rén kelt el.

Néhány esztendővel későbbben ugyanaz a tömeg, amely komoly áldozatokat ho-zott a királyi vércseppekért, szolgaként meghajította a fejét és császárt emelt ma-ga fölé.

A polgárság, miután a negyedik rend-del megrendeztette és sikerre vitte a ma-ga forradalmát, miután elfogadta a jel-szavakkal elvakított nyomorult tömeg ön-feláldozó szolgálatait, megelégette az eredményeket. Céljához ért, az eszközre nem volt többé szüksége.

A forrongás idejében, mikor még szük-sége volt az embermasszákra, vért dobott oda önkéntes katonáinak. Később, mikor győzött, visszavette tőlük ezt a vért.

Új szolgaság, új szenvedés, az emberi sors új tragikuma kezdődött. (m. i.)

örömtökre, hanem ezt inflációnak hív-ják.

Ennél aztán félbeszakították Pavel be-szédét és kérték, hogy magyarázza meg nekik ezeket a hallásból ismert idegen fogalmakat, amelyekkel őket szédítik, de még egy kormány sem akadt, amelyik megmagyarázta volna nekik, hogy tulaj-donképpen mit is jelentenek.

— Azt tudjuk, amit ti itt mondani szok-tok nekünk, hogy szegénység van, meg baj van. Csak azt nem tudjuk, hogy mit tegyünk, vagy ti mit tesztek ellene.

Nem is itéljük mi el olyan nagyon az urakat, hiszen nem csak nálunk van ez így. Járunk mi a határon át Magyaror-szágra és ott is nagyon panaszkodnak az emberek. Mikor összejövünk egy kicsit beszélgetni a magyarokkal, mindig talál-gatjuk, hogy mit is kellene tenni. Mond-ták a mulkor, hogy most valami olyan készül, hogy egy ország leszünk velük, meg minden olyan országot, ahol a Du-na folyik. Magyarázzatok meg hát ne-künk, hogy igaz-e és. hogy lesz? — így beszélt a parasztok szónóje.

Ők ugyanis tényleg át járnak a hatá-ron. Aztán a magyar parasztoktól így is-merik a dunai konföderáció tervét.

Pavel Pavel a legnagyobb nyugalom-mal vette tudomásul, hogy a biharme-gyei faluk lakossága, csak úgy „átjár” a határon és megbeszéléseket folytat a ma-gyarokkal.

Kénytelen volt természetesen erre az erőlyes és váratlan felszólításra megma-gyarázni, hogy valójában mit is tartal-maz ez a terv, nehogy a parasztok még tényleg azt higgyék, hogy egy lesz az ország Magyarországgal.

Igy lett aztán az ígéretek, dus kor-tesbeszédből iskolafeladat a kortes urak részére és így kellett, hogy kifejtsek, mi-is azok a nagy tervek, amelyekkel ők meg akarják váltani a világot, illetve az embereket. Azokat az embereket, akiknek csak a cifra és sallangos szavakat dobják oda, de az értelmét nem magyarázzák meg nekik.

A DOLGOZÓK BLOKKJA
TÁVIRATOZOTT VAJ-DÁNAK

Talán egy városban sem folvik így a kommunistaellenes harc, mint Nagyvára-don Minden pártvezért, sőt olyanokat, akik csak jelölni akartak, sorra letartóztatta a rendőrség. Eddig körülbelül husz ember van letartóztatásban. A listát természetesen nem sikerült nekik letenni.

Tegnap aztán a következő távirat menesztették Vajda miniszterelnökhöz.

— Miniszterelnök ur! Mint az egész országban, úgy Nagyváradon is a munká-sok tömegét tartóztatják le és minden eszközt felhasznál a hatóság arra, hogy a Dolgozók Blokkjának jelölését megaka-dályozza. Nagyváradon egy a jelöltek mint a jelölőket letartóztatták. Kertész Gyarmatit és még öt munkást Kolozsvá-ra inernáltak. És mindezek után még mindig állítja ön, hogy szabad választá-sok vannak? — A Dolgozók Blokkja.

Vajda miniszterelnök ur, nem valószí-nű, hogy válaszolni fog erre a táviratra

Dénes Kató

A biharmegyei parasztok és a Duna-terv

A sofförök csak előrehizetés mellett viszik a korteseket.
A falu ismerni akarja a közkeletű fogalmak lényegét

Nagyvárad, július 6.

Mint minden választás, az idej is meg-hozta a maga szenzációját. Jobban mon-dva szenzációit, amennyiben azok a kis epizódok, amelyek az egész országban ez alkalommal lejátszódnak, egy-egy kis szenzációt foglalnak magukba. Így tör-tént ez Biharmegyében is, ahol különbö-ző pártok, különböző vezérei, különböző ígéretekkel tartják a nagy kortes beszé-deket. Már az a párt, amelynek kortesei ki tudnak jutni a falukba. Ugyanis meg-történt a napokban, hogy az egyik párt vezérei taxikat akartak bérelni a kortes-utra. Megjelentek az autó-standon, meg-alkudtak a sofförökkel, azonban amikor fel akartak ülni a kocsikra, a sofförök kijelentették, hogy csak akkor hajlandók menni, ha az utiköltséget előre leteszik. Mégpedig azért, mert amikor a legutóbb korteseket vittek, azok azt ígérték, hogy csak az ut végeztével fizetnek és bizony máig sem látták pénzt tőlük. Így tehát nem hajlandók, csak előre fizetés esetén kortesutra menni a nagyvárad taxikok.

A legérdekesebb jelenetek a nemzeti-parasztpárttal kapcsolatban játszódtak le. Dr. Triff Titus nagyvárad ügyvéd és Pavel Pavel, a Patria kolozsvári szerkesz-tője tartották a kortesbeszédet a bihar-megyei falvakban. Természetesen követni akarták a sablont és nagyképi, cifra ígé-retekkel akarták maguknak megszerezni a hiveket. A falu azonban már ugylát-szik visszanyerte öntudatát és nem volt hajlandó ezzel megelégedni. Nem ígére-teket kérünk — mondották, — hanem ma-gyarázatot.

Erre aztán a derék kortesek gyorsan változtattak a beszédek tónusán.

Pavel Pavel a nép merészégén felbuz-dulva szintén merész lett és most már ezzel igyekezett hatni a falusiakra: Mag-magyarázta nekik, hogy a rettenetes cl-szegényedés, mind a regátiak miatt tör-

tént. — Ugyanis ezek a regáti oligarchák — mondotta — nem tudták a maguk szol-gálatába állítani az erdélyieket és ezért koldussá tettek bennünket. Adók, bajok, mind az ő büneikből származnak. Né-z-zétek csak meg, hogy micsoda adót fizet-nek az erdélyi városok a regátiakhoz ké-pest. Itt van Temesvár. Aránylag nagy város, de Bukaresthez képest kicsi. És mégis nagyobb adót fizet, mint a fővá-ro-s. És így van ez mindennel. Tönkre tet-tek bennünket, hogy minél jobban bol-do-gulhassanak.

Aztán itt vannak a letűnt kormányok. Mindent a saját hasznukra igyekeztek ki-használni. Csak ígéretekkel szédítették bennünket. A lupisták is azzal a hatvan milliárddal. Azt mondották, hogy hatvan milliárddal több pénzt fognak ezután ké-szíteni és azt mind forgalomba hozzák. Még adót sem kell majd fizetni. Azt persze nem magyarázták meg, hogy ez a hatvan milliárd nem csak úgy készül a ti

BUTORVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA

BUTORAINK MINŐSÉGÉBEN NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ / BUKAREST / MAROSVÁSÁRHELY

A német-dumping mumusa elnapolja Lausannet

Ez a lausannei taktika nem új. Herriot Lausanneban sem tudott újszerűbb fogást hozni, mint amit eddig előtte Tardieu produkált. Tardieunek néhány hónappal ezelőtt ugyancsak meg kellett volna egyeznie a németekkel, mert a németek már hónapokkal ezelőtt egyszer olyan engedményeket tanúsítottak, hogy igazán nem lehetett egyebet cselekedni, mint: megegyezni.

Akkor Tardieu azt mondta, hogy fáj a torka és nem ment el a találkozóra.

Most nyár van. Most nem lehet mégsem torokfájásra hivatkozni. Eppen ezért Herriot most egyszerűen merev ellenzéki álláspontra helyezkedik, hogy ebből a megegyezésből még se legyen semmi sem.

Jobb ma egy elnapolás, mint holnap egy béke!

Egészen csudálatos és szinte heroikus, ahogyan a Hitler-ellenkezés alatt álló Pápai kormány Lausanneban tárgyalni mert és igérni tudott. A Hitler-Pápai-Schleicher rezsim megkockáztatta a tömegek szimpátiáját és a felzúgott népek lelkesedő bizalmát is. Nem kis merészség kell ahhoz: éveken át hirdetni, hogy uralmuk első napjától kezdve a francia-uzsorának majd egyetlen pefinget sem fizetnek és uralmuk első napján beigérni, hogy kétféle milliárdhatszázmillió márkát azonnal lefizetnek. Bónokban és nemzetközi kölcsönökben akarnak fizetni, tehát azonnal akarnak fizetni. Ma még nem lehet megállapítani, hogy mi ennek a német páfordulásnak kulissza mögötti hátsógondolata, de annyit már meg lehet állapítani, hogy mérték csinálni. Aki Hitler Németországban ma ilyet mer, aki ennyit kockáztat, az — sokat akar nyerni.

A francia álláspont kulisszái mögé már könnyebben be lehet látni. Franciaország nem akar békülni és nem akarja a békét, mert a béke mindenkinek életet hozna, de Franciaországnak halált okozna.

Azzal utasította el a német ajánlatot, hogy annak politikai követeléseit „nem veheti tekintetbe.” Ezt mondta. És azt gondolta, hogy amennyiben a németeket rongyos kétféle milliárdhatszázmillió márkát lefizetése ellenében szabadon engedi, gazdaságilag teljesen tönkre megy és ezért nem fogadhatja el ezt a koncilians német ajánlatot sem.

Alig néhány hónapja, hogy nap-nap mellett hangosabban beszélnek a német vasutakról. Nem a németek beszélnek a vasutakról, hanem a franciák beszélnek a németek vasutairól. Valahányszor egy-egy javaslat vagy proposíció felvetődik, mindannyiszor a német vasutak garanciájáról és azoknak kötvényeiről szólnak. A multkor egyik-másik óvatlanabb diplomata egyet-mást már el is konyogott. Elmondották, hogy amennyiben a német vasutakat nem lehet guzsbakötöni és a jóvátételi költségeket úgy rendezik, hogy azoknak dzsungeléből a német vasutak tisztán és érintetlenül kerülnek ki, nem bír Európát a német ipar konkurenciájával. Ma az irracionális termelési berendezkedésű francia ipar csak úgy tartja fenn magát, hogy — eladósítja a német vasutakat.

Ravasz dolog ez a gazdaság-politika.

Csak akkor él a francia szuszter, ha a német cipőt nem lehet olcsón Kongóba szállítani.

Amit ezekre a szerencsétlen német vasutakra csak nyomni lehetett, azt eddig rányomta a francia kapitalizmus, de még mindig nem terhelte meg úgy és annyira, hogy a felszabadult Németország a maga vasutait is felszabadítani ne tudná. Ez esetben aztán baj van. Az olcsó fuvar megteremtheti a — német dumpingot.

És ezért történik meg minden alkalommal, a Tardieu esetében éppen úgy, mint a Herriot esetében, hogy ilyenkor a végén, beteg kell jelenteni. Hol torok fájás, hol migrén.

Nyilván most migrén kinozza Herriot-t és ezért napolják el Lausannet abban a pillanatban, amelyben a szorongatott adós fizetni akar. Annyit akar fizetni, amennyit az angolok kértek. És azonnal akarja fizetni.

Az angolok szerepe ebben a kérdésben na-

gyon értelmes és világos. Ők európai politikájukkal már teljesen leszámoltak és most likvidálnak. A likvidálónak csak egy a gondja: minél jobban likvidálni és minél többet kihozni abból a vagyonmennyiségből, amelyet likvidálni kénytelen. Az ottavai konferencia sikere esetén Anglia összeszövetkezik a maga dominiumaival, a belga-holland-luxemburgi vámunióval és az északi skandináv államokkal és ennél az „üzlet-társulásnál” az a legjobb üzlet, ha a konkurrens ereje nem marad.

Angliának tehát mindent el kell követnie ahhoz, hogy Franciaországnak és a mögéje tömörített közép- és kelet-európai hatalmaknak gazdasági ereje megtörjön. Így akarják megtörni!

Páris most migrént kapott és így egy időre eltaktikázta a kérdést.

Maholnap az összes betegséget elfogyasztja — taktikából.

Ennek a sok iskolabetegségnek patikája egyszer nagyon drága lesz.

(h.)

Jeleznek a tőzsdék

Kedvező hangulat az európai értéktőzsdéken

Budapest, július 6.

Bár Lausanne-ban a helyzet még mindig tisztázatlan,

az európai értéktőzsdék az események legérzékenyebb szeizmográfjai, már kedvező irányzatot jeleznek.

A Budapestre érkezett jelentések szerint az európai fontos értéktőzsdéken az értékpapírok árfolyamai hétfő óta állan-

dóan emelkedtek s egyes államkötvényeknél 5—10 százalékos is növekedett.

A tőzsdék hangulatát mindenestre az a körülmény hangolta kedvezőbbre, mert mindenütt biznak abban, hogy a lausannei delegációk világszerte tiszteletben tartott összekötő tisztja, MacDonald angol miniszterelnök, a francia huzavona ellenére is megnyugtató megoldást erőszakol ki a leszerelési konferenciából.

Szinekurákra azért mégis csak van pénz!

Jellemző herce-hurca a temesvári levéltár körül

Temesvár, július 6.

A temesvári városi közigazgatásnak régi problémája van, hogy mi legyen a sorsa az államotított levéltárnak. A levéltár gazdag anyagát, egy rendkívül böles bukaresti határozat értelmében Kolozsvárra kellett volna szállítani, a város vezetősége azonban ezt a tervet a leghatározottabban visszautasította és közölte az illetékes bukaresti körökkel, hogy addig is, amíg a levéltár költségeit felveszik az állami költségvetésbe, a város három tisztviselőt hajlandó adni saját költségén a levé-

tárhoz. Erre a fordulatra Bukarestből megjött az ukáz:

a miniszterium 4 regáti tisztviselőt küld a városi levéltárhoz.

Fizetésüket azonban a városnak kell fedeznie. A városi tanács most arra az álláspontra helyezkedett, hogy a regáti tisztviselőkből nem kér, mert azok nem tudnak a bántási kisebbségek nyelvén s különben sem hajlandók arra, hogy saját embereiknek mellőzésével szinekura állásuk terheit vállalja magára.

Egy kis mérleg:

**Követelés az államtól: 27 millió,
tartozás a munkásoknak: 3 millió**

Ezen a mérlegen borul fel 700 ember élete

Kolozsvár, július 6.

Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy az egeresi szénbányánál 700 munkás letette a munkasztrájkot, mert a bányagazgatóság teljes öt hónapi munkabérrel maradt adós. A váratlan munkasztrájt miatt a munkügyi felügyelőséghez fordult a bányagazgatóság, ahonnan Chirila inspektor szállott ki a békéltető tárgyalások megkezdésére.

Az első közös tanácskozáson úgy a bányagazgatóság, mint a munkások képviselői kijelentették, hogy nincs szándékukban a konfliktus elmérgesítésére, anél is inkább, mert tulajdonképpen az igazgatóság és a bányászok között nincs is konfliktusról szó.

Az igazgatóság okiratokkal bizonyította, hogy a munkások pontatlan fizetése miatt nem öt, hanem az államtól terhelő a felelősség. Az államkincstár és a vasúti vezérigazgatóság 27 millió lejellel tartozik a bányászoknak akkor, amikor az összes hátralékos munkabérek mindössze 3 millió lejé tesznek ki.

A rendkívül jellemző és szomorú tény-

állás után úgy a munkások, mint az igazgatóság egy-egy delegátust választott s azzal az utasítással küldötte ezeket Bukarestbe, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel kíséreljék meg a bányatársulat követelésének legalább részbeni kintaltatását.

Detronizálják a temesvári daldiktátort

Temesvár, július 6.

A temesvári magyar dalegyesületek arra készülnek, hogy egységesen állást foglaljanak Brebea Vencel dr. temesvári ügyvéd, a Dalos Szövetség bántási tagozatának elnöke ellen. Együtttes ülésükön meg-

állapították, hogy amióta Brebea dr. a tagozat elnöke, a temesvári dalárdák fegyelme meglazult s Brebea dr. miatt lépett ki a Dalos Szövetségből a hágai nemzetközi versenyen első díjat nyert Temesvári Magvar Dalárda is. Azzal vádolják dr. Brebeát, hogy a dalárdák körül vállalt szerepével politikai ambícióit segíti elő. A dalárdák elhatározták, hogy levelet küldenek Brebea dr.-hoz s közlik vele, hogy bizalmuk megrendült benne. Temesváron azt remélik, hogy a levél hatása alatt Brebea dr. levonja a konzekvenciákat és lemond a Dalos Szövetség bántási tagozatának elnökségéről. A hírek szerint hasonló állásfoglalásra készülnek a temesvári nvugdijasok is, akiknek szervezetében Brebea dr. szintén vezető szerepet tölt be.

Baptista szokás szerint a feleség nem tudhat a férj ügyeiről

Temesvár, július hó 6.

A temesvári rendőrségnél érdekes feljelentést adott be Mircsics Savéta özvegyasszony, aki az urát körülbelül három hónappal ezelőtt temette el.

Az özvegy feljelentésében azzal vádolta meg a temesvári baptista gyülekezet vezetőit, hogy a férjétől átvett 56 ezer lejt elsikkasztották.

Egészen különös története van annak, hogy miért csak ilyen későn tudta meg az özvegy a tekintélyes összeg eltűnését. Baptista szokás szerint ugyanis a feleségnek nem szabad tudnia a férje ügyeiről. Mircsics Savéta férje valóban nem is közölte asszonyával, hogy a baptisták vezetőinek adta át az összeget. Most azonban az özvegy rájött a dologra s miután szép szerével a pénzt nem kapta vissza, megtette a baptista gyülekezet vezetői ellen a bűnvádi feljelentést.

Döglött disznó a mecselben — 12 sortűz, 4 halott, 69 sebesült

Bombay, július 6.

A mohamedánok és hinduk utcai harcainak ismét megkezdődtek. Az újabb vérengzések az adott okot, hogy a hinduk az egyik mohamedán mecselbe döglött disznót hajítottak s ezzel a mohamedánok vallási meggyőződését brutálisan megsértették. A boszszut lihegő mohamedánok megtámadták a hindukat. Az utcai harcok során olyan elkeseredett összetűzések voltak, hogy a rendőrségnek 12-szer kellett sortűzet adnia. A véres harcokban 4 ember meghalt, 69 megsebesült.

Előkelő kortések Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, július 6.

A székely fővárosban — tekintettel a közelgő választásokra — megindult az előkelő kortések idegenforgalma. Kedden délután érkezett Marosvásárhelyre Bratianu György, aki itt kezdte meg marosmegyei propagandakörútját. Csütörtökre várják Goga Octavián, szombatra pedig Voicu Nitescut, a nemzeti-agrárpárt, illetve a nemzeti parasztpárt marosmegyei listavezetőjét.

A városi és falusi dolgozók blokkjához tartozó munkások üldözésének frontján a következők történtek: Soós Józsefet, a blokk egyik jelöltjét a rendőrség kedden este szabadlábra helyezte. Szuk Antal fakeskedő ügyében, akit a rendőrség átadott a vizsgálóbíróknak, annyi történt, hogy a vizsgálóbíró 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el ellene.

Az évad legnagyobb szenzációját mutatja be július 7-től

a brassói **Forum-Mozgó**

A jelenkor legnagyobb exotikus filmje:

A VÉRIVÓK

az egyedüli film, amelyben semmi mesterségeség nincsen és amelynek egyetlen jelenete sem lett a stúdióban felvéve. — Minden élethű és eredeti, írói beállítás nélkül.

Soha nem látott látványosság a rejtelmes Afrikából.

Exotikus táncok

(amelyek eddig tiltva voltak)

Ófelsége, Károly király egész kíséretével végignézte ezen film bukaresti szenzációs bemutató előadását.

A legújabb heti híradó.

Azonnali belépésre **keresünk**

1—2 utazó akvizitőrt,

továbbá Erdély több nagyobb városába ügyes, intelligens

helyi akvizitőröket,

nagy bukaresti magyar napilap részére szóló előfizetések felvételére. **Intellektuelli körökben nagy ismerettséggel rendelkezők** előnyben részesülnek. — Csakis anyagilag és erkölcsileg abszolút megbízható, jó referenciákkal (esetleg megfelelő garanciával) rendelkező urak és hölgyek küldjék be ajánlataikat »Agilis-akvizitóriképes« jelígre a B. L. kiadóhivatalába, Brassóba.

A marburgi per női vádlottjai a bíróság előtt

Belgrád, július 6.

Az államvédelmi törvényszék kedden megkezdte a marburgi katonai összeesküvés ügyében a polgári vádlottak büntetésének tárgyalását. A vád szerint a polgári személyek közvetlenül, vagy közvetve támogatták az összeesküvést. A vádlottak: Neumann Szafko, egy szállítóegység igazgatója, Stefanovics Milica tanítónő, Friedfeld Sarolta és Práger Adél. Elsőnek ma Friedfeld Saroltát hallgatták ki, aki tagadja, hogy tudott volna az összeesküvésről és azt állítja, hogy mindössze szerelmi viszonyt folytatott az egyik katonai elítélttel, Milojkovits főhadnaggyal. A polgári vádlottak ügyében verdikt csütörtökre várható.

O, az a hang!...

Arad, július 6.

Ugy látszik, a választási „szabadság” idejére egyes tulbuzgó megyei funkcionáriusok külön el akarják nyomni a sajtószabadságot. Erre vall legalább is dr. Pop aradi szubprefektus eljárása, amellyel tegnap váratlanul megbénította a B. L. aradmegyei árusítását.

A B. L. aradmegyei terjesztőjének a napokban ugyanis tudomására hozták, hogy láttamoztatnia kell igazolványát a vármegyei prefektúrán. Megbizottunk haladéktalanul megjelent a prefektúrán, ahol azonban a láttamozást megtagadták. A különös és indokolatlan eljárás miatt a B. L. aradi munkatársa is felsietett most már a vármegyei prefektúrára, hogy magyarázatot kérjen. Munkatársunk dr. Pop szubprefektushoz küldte be névjegyet, aki azonban csak ennyit üzent ki: — A Brassói Lapokat, hangja miatt, nem engedem Arad megyében terjeszteni.

Kételkedünk benne, hogy Arad megye prefektusa, akit erős jogérzékéről ismerünk, egyetért-e a szubprefektus véleményével.

Vajon melyik az a hang, amelyik a B. L.-ből a szubprefektus urnak nem tetszik? A purifikációért, a nyugdíjasok és tisztviselők érdekeiért írott cikkeink

hangja? Azoknak a cikkeinknek a hangja talán, amelyeket annakidején az áldozati taxa ellen írtunk és amely hangunkkal a szubprefektus ur anyagi jólétét is védjük? Vagy általában amivel minden jogtalanság és igazságtalanság ellen harcolunk?

O, az a hang, az a hang, amelyet nem fogunk feladni soha!

Hová tűnt a népjóléti osztály hatmilliója

Nagyvárad, július 6.

Craciun alpolgármester ma vizsgálatot tartott a nagyváradai városháza népjóléti osztályán és megállapította, hogy annak pénztárából hat millió lej hiányzik. A B. L. munkatársa előtt az alpolgármester kijelentette, hogy eddigi megállapításai szerint a Jorga kormány nagyváradai exponensei népjóléti célokra ebből az alaptól mindössze két millió lejt költöttek és mihamarabb meg akarja állapítani, hogy mire költötték el a még hiányzó további négy millió lejt.

Halál a posztón

Marosvásárhely, július 6.

A Marosvásárhely mellett levő nynevezett katonai táborban megrendítő tragédiát okozott néhány meggondolatlan katona éretlen tréfája. Az őrszemnek kivezérvényelt Gab Vasile közkatona posztján elaludt s társai, hogy megréfkálják, észrevétlenül elvették a fegyverét. Az álomszuszék katona később felébredt és az ijedségtől megdermedve vette észre, hogy amíg szunyókált, valaki elvitte a puskáját. Nagyon megijedt, mert arra gondolt, hogy valamelyik felettese lepte meg őt kötelességmulasztás közben s megrémült a ráváró súlyos büntetéstől. Bement a barakba, ott lekasztott egy idegen fegyvert és posztjára visszatérve, kétszer a mellébe lőtt. Társai, akik a meggondolatlan tréfával halálba kergettek a szerencsétlen katonát, elkésve rohantak ki a tragédia színhelyére. A marosvásárhelyi katonai hatóságok vizsgálatot indítottak a lelketlen tréfacsinálók ellen.

Óvakodjunk a légytápostól ételtől!

Piszkosban tenyésző legyek hordják a halálos betegségek csíráit. Bizonyított, hogy legyek útján terjed a fűsz, skarlát, gyermek-hasmenés és más életveszélyes betegség. Legyek szárnyain halál juthat otthonunkba. Tüstént öljük meg őket, mielőtt ők plnek meg minket.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utánszót!

Tamási Áron:

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY *

Az első pillantásban azt hittem, hogy nyomban megüt a hivatalbéli gutta, de aztán eszembe jutott, hogy nagy baj csak akkor volna, ha én bárkát adtam volna, mert tudtam, hogy ha tizezer lej volna most nálam, akkor az éjszka nem én aludnám, hanem a pénz; másrésztől azonban úgy gondolkodtam, hogy ha én vagyok embere az eladásnak, akkor a pénznek is az én maromban kell először befolyjni.

Olyan mérges voltam, hogy magam is csodálkoztam rajta.

Végül abban állapodtam meg, hogy küldhetik ide a barátok akár a püspököt is fáért, mert abból nem tüzelnek addig, amíg le nem olvassák nekem a pénzt. S ezt a határozatot írásba is fogom tenni, az írást pedig Márkustól, amikor elhozza a bégért könyveket, el is küldöm nekik. Ez a módzat helyesnek is látszott, le is fektettem mingyárt a hivatalt, hogy aludjak másnap reggelig. Nemsokára én is melléje fektüdtem, mert sokat használtam volt magamot a barátok számára s a csontjaim húztak lefelé.

Nagyot nyújtóztam és eleresztettem magamot. Éreztem, hogy merülni kezd a nagy csendbe belé, Lassan, selymesen szálltam lefelé. De minél jobban közeltem volna az álom partjához, annál erősebben dudorászott odakünn a szél. Néha fűtült is hozzá egyes nyelvével, máskor elvitte félre a nótát úgy, hogy még utól sem lehetett volna érni. Később csárdásra fordította a dolgot s megbolondulva cimbalmazott a házam oldalán.

Nem féltem azonban, mert a fegyvert szolgálatomba állította a barátfőnök. Gondolathoz el is vettem mingyárt, hogy megtöltsem és löjjek véle, mint a délután. Ugy belézarodtam azonban, hogy a puskarugás helyett az ijedség kezdett mellberugdosni szorgosan. Akkor egyszerre fordulatot vettem s az utat, melyen az álom felé már jót haladtam volt selymes ereszkedéssel, egyetlen rebbenéssel tettem meg visszafelé. Olyan

éber állapotban érkeztem vissza, amelyben lefektvésem előtt közelről sem voltam.

Hamar lámpát gyújtottam, aztán szólítottam Bolhát s kimentünk ketten a nagy fához, melynek az udvába visszarejtettem volt a fegyvert. Most onnét elészólitottam ismét és bevittem a házba. A lámpavilágnál nekiállottam a csesszegtető mesterségnek s hát úgy megy a tudomány, mintha nem is pásztor-legényke volnék, de még nem is katona, hanem káplár. Amikor láttam, hogy semmit el nem felejtettem, kimentem örvendezve a ház elé, vállamhoz emeltem a fegyvert és úgy keresztül lőttem az éjszakát a széllal együtt hogy abban hiba nem volt. Aztán visszamentem urason a házba, a puskát odatámasztottam a fal mellé, magam pedig visszafeküdtem az ágyba, hogy megint üzőbe vegyem az álmot. A selymes ereszkedéssel meg is indultam, de ismét fennakadás történt, mert egyszerre eszembe jutott, hogy az éjjeli lövés ide csaltam valami kutató embert s ha az nemcsak engem lát meg, hanem a puskát is, annak jó vége nem lesz.

Ismét felkeltem tehát Bolhástól együtt s visszavittük a fegyvert a nagy fa házába.

Lefeküdtem újból és mosolyogva takaróztam be a nyugalommal. Gondolataim, melyeket naphonszat és este termettem, pilinkázni kezdtek valami mélységbe lefelé, mint ősszel a falevelek. Az álom illatát is érezni kezdtem már, de akkor a csintalan szellem megint visszajött hozzám és hergelődve így szólt:

— No, Ábel, ezt jól megcsinálád!...
— Mit csinálék meg jól? — kérdeztem.

— Azt, hogy a puskát visszavitted a rejtékhelyre.

— Az ott jó helyen van — feleltem.

— Az jó helyt, — mondta a szellem, mert olyan messze van, hogy a kezelé-sit reggelre teljesen elfelejtéd!...

Olyanformán éreztem, mintha a szel-

lem nem mondana lehetetlent. Motoszkálné kezdtem valami támogatást gondolat után. Mintha találtam is volna néhányat, de olyan mélyen voltak egy puszkapor-szagu fekete gödörben, hogy nem tudtam kiemelni onnét. Egyideig kinlódtam velük, hátha mégis ki tudnám hengeríteni őket a napvilágra, de az erőm elfogyott lassan s ők ott maradtak a gödörben. Akkor egy sugalmazás pisllakolt fel bennem, amely úgy szólt, hogy ne erőlködjem s ne is busuljak, hanem vegyek elé papírosat s írjam le szépen a fegyver kezelésének pontjait, mert az írás reggel is írás s este is írás és bölcs támogatót lesz mindaddig, amíg a fegyver meg nem változik. Puha selymes mozdulatokkal el is indultam, papírosat vettem elé és a sugalmazás szerint leírtam mindent, amit kellett.

Aztán úgy elaludtam, mintha ártatlan bárány puha derekára hajottam volna le a fejemet.

Nem vagyok nagy álmodó, kiváltképpen ha alszom, de ezegyszer nagy vitéz voltam az álom országában is. A házamtól jobbra s nem messe terület a Bozozs óriási mezeje, amely teli van kerek boróka-bokorral, ezen jöttünk volt édes apámmal keresztül, amikor kiköltöztünk volt ide. Hát az a nagy-nagy havasi mező olyan csatátér volt az én álmomban, hogy azt megemlegetem amíg élek. Nagy hadsereg sorakozott fel rajta s ez a hadsereg mind barát-papokból állott, a barát-papokon mind barna csuha volt, a csuhákon hoszu fehér zsinór derékba kötve, a kezekben pedig csillogó fegyver mindegyikben. S ennek a barát-seregnek a vezére nem más volt, hanem én: Szakállas Ábel. Ötlövetű fegyveremmel a kezemben és arany zsinórral a derekam körül. Velünk szembe a boróka-bokrok álltak, mind egyvonalba gyűlve az egész mezőről, a boróka-bokrokban pedig, végetes végig, mindegyikben egy-egy jól meglelt szarvas ördög.

Ezek ellen folyt a kegyetlen csata.

Ott állottam az élen a barát-seregnek, de nem is vesztegettem haszontalanul a drága időt, hanem kiadtam a parancsot, hogy löni kell az ördögöket, ahogy csak lehet. Vitéz seregem volt s olyan buzgón kezdtek löni, hogy imádkozni olyan buzgósággal nem is lehetséges. A puskák fűtöltek, a levegő füstölt és a bokrok páráltak.

Az ördögök pedig irtóztatóan bögtek, a mit én nem is csodálók.

A harc sokáig tartott és szüntelenül. Amikor aztán úgy gondoltam volna, hogy eddig magnak sem maradtott ördög,

akkor elrendeltem, hogy bé kell szüntetni a lövést.

A levegő kitisztult lassan és a bokrokról is felszállott a pára. A csoda azonban csak most érkezett el, mert nem hogy kiirtottuk volna az ördögöket, hanem százszor annyian voltak, mint az elején. Egy-egy bokorból nyolc-tíz-tizenkettő vigyorgott felénk. Azt hittem, hogy a csodatételek minyárt megöl s gondolkoztam, kezdtem, hogy ezek miképpen tudnának ilyen hirtelen felszaporodni. Az volt a gyanum, hogy lövés után szaporodik az ördög. Bizonyosságot akarván szerezni magam köré gyűjtöttem a jelesebb barátokat s azt mondtam nekik, hogy most jó vigyázzanak s nézzék meg, hogy a lövés mit eredményez. Aztán rámutattam a egyik ördögére, amelyik a legjobban látszott s legbátrabban vigyorgott, azt ügyesen célbavettem s a golyót a két szarv közi eresztettem.

— Kettő lett belőle! — szólalt meg mellettem egy barát.

— Nem belőle, hanem helyettel! — jött a válasz ki egy másik.

— Hát az nem mindegy? — kérdeztem.

— Korán sem mindegy — felelt a barát, — mert ha belőle lett volna kettő akkor ebben a kettőben ő is tovább élne, már pedig én jól láttam, hogy ő megölte és felfordította örökre a golyót.

Nem volt kedvemre való, hogy ebben a helyzetben így bölcsödjék a barát, azért ilyen szavakkal fordultam hozzá.

— Akármit beszél, az eredmény még az, hogy az előbb csak egy ördög volt most pedig kettő van.

— Tévedés! — mondta a barát, — mert az eredmény nem az!

— Hát mi?

— Az, hogy kettő született, de egyet megöltünk!

A szófacsarás miatt megbokrosodtam hirtelen és lemondtam a vérengzésről, hogy ők lássák aztán a többit. Magam derekha meg is sirattott engemet, rangosabbak azonban nem nagyon bánták a dolgot. Egy tanácsot alakítottak, amely eldöntse, hogy löjje-e tovább a szaporulatot nem számítva, az ördögöket, vagy pedig vonuljanak el és bizzák mentire a dolgot. A tanács összeült, de nagy ellenkezés kerekedett már az elején, mert a lövés tekintetében két párt ra szakadtak. Végre abban állapodtak meg, hogy előbb téritőket küldenek az ördögök közi s amikor aztán azok megérnek és jó katolikusok lesznek, csak akkor fogják löni őket szaporodási célból. (Folytatása következik.)

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VÉKNI GAGEL KENYÉR

OLDAL

Hírek

— ÉTELMERGEZÉSNEK ESETT ALDOZATUL EGY KOLOZSVÁRI NYUGDIJAS CSALÁDJÁ. Tudósítónk jelenti: Kedden a koraesti órákban a Lovag-utcai lakosok kétségbeesett sikoltásokra és jajgatásokra lettek figyelmesek, amelyek Orbán Dezső nyugdíjas lakásából hangzottak ki. A jaje-székelésre elősiető szomszédok úgy Orbán Dezsőt, mint ennek leányát és feleségét gör-csőkben fetrengve találták meg. A gyorsan előhívott mentőorvos megállapította, hogy a nyugdíjas és családja veszélyes ételmérge-zésnek esett áldozatul. Mindhárom beteget beszállították a klinikára, ahol gyomormo-sást alkalmaztak rajtuk, állapotuk azonban válságos. Vizsgálat indult meg annak a meg-állapítására, hogy a mérgezést okozó élelmi-szer honnan származik.

— Felakasztotta magát egy aggastyán. Ma délelőtt jelentették a brassói ügyész-ségen, hogy Szentpéter községben Mihály Jakab nyolcvannégyéves aggastyán fel-akasztotta magát az éjszaka folyamán. Hozzáátartozóinak többször mondta, hogy megváltik az élettől, mert gyógyíthatatlan betegsége kinozza. Mire reggelre kelve ráakadtak, már halott volt.

— Kitérítették a Matuska-pőr budapesti nyomozóit. Budapestről jelentik: Az osz-trák köztársaság elnöke a Matuska-ügy kinyomozása és a merénylet leleplezése körül szerzett érdemei elismerésül dr. Hetényi Imre budapesti főkapitányhe-lyettesnek az osztrák köztársaság diszjel-vényét adományozta, míg Schweinitzer József rendőrtanácsost az arany diszjel-vénnyel tüntette ki.

— A TEMESVÁRI ZÁRÓRAK. Temesvár-ról jelentik: A temesvári érdekképviselők és hatóságok együttes intervenciójára a bel-ügyminisztérium megváltoztatta a korcsmák, vendéglők és kávéházak záróráját. Az új rendelet értelmében a korcsmák 11 óra he-lyett 12 óráig, az éttermek 12 óra helyett 1 óráig s végül a kávéházak éjjel 2 óráig kötelesek zárni. A rendelet 30—40 százaléka mérsékelte a zárórámeghosszabbításra előírt díjakat is.

— Csikmegyei hírek. Tudósítónk jelen-ti: Péterffy Ilus kolozsvári magántisztvis-lőnő közokirat hamisítás vádjá miatt került a csikszeredai törvényszék elé. Az ügyvédi irodában dolgozó tisztviselőnő megfeledezett egy felelőző beadvásá-ról. Ezt a mulasztást másnap úgy akarta jóvátenni, hogy a bírósági iktatót az előző napi dátum alkalmazására kísérelte meg rábírn. A bírósági tisztviselő nem telje-sítette a szabálytalan kérést, mire a tisztviselőnő az iktató távollétében rá-írtotta a pecsétet az iratra és utánozta a tisztviselő aláírását is. A törvényszék egy havi fogházra ítélte Péterffy Ilust, aki fe-lelőzött. — Kedre virradó éjjel a csik-széntsimoni Doff-féle fűrészgár egyik munkáslakása tüzet fogott. Szerencsére sikerült a tüzet lokalizálni s így a telep megmenekült a nagyobb katasztrófától. A kár így is többszáz ezer lej. — A csikma-darasi sorompót a vasuti ór feledékenysé-ge miatt nem eresztették le idejében s így Lukács-Ferenc csikdánfalvi gazda két lovával és szekerével a Marosvásárhely felől befutó személyvonat elé került. A vonat elgázolta a lovakat, összetörte a szekeret s a gazda is csak a véletlen sze-rencse folytán maradt életben: az összeüt-közés ereje kiröpítette a szekérből és ájultan terült el a pályatest mellett. A hanyag vasuti ór ellen megindult a vizs-galat.

— Megbetegedett a magyar pénzügyi-miniszter és nem utazhat Lausanneba. Buda-pestről jelentik: Korányi Frigyes báró pénzügyminiszternek ma kellett volna Lausanneba utaznia. A pénzügyminiszter váratlanul megbetegedett és orvosai megtiltották neki, hogy elinduljon. Korá-nyi, hir szerint, a napokban szabadságot vesz és szanatóriumba vonul.

— AZ ARVIZSUJTOTTA VIDÉKEN NEM LESZ ADÓVÉGREHAJTÁS. Marosvásárhe-lyi tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a legutóbbi viharok és jég-esők miatt elpusztult Nyárad-vidék községet arra kérték a marosmegyei prefektust és a marosvásárhelyi pénzügyigazgatót, hogy az

adóvégrehajtásokat az aratásig függesszék fel. Most a marosvásárhelyi intervencióra a belügyminisztérium távirati rendelkezéssel utasította a hatóságokat, hogy a végrehajtá-sokat 3 hónapra ne alkalmazzák a természe-ti csapásokkal sújtott Nyárad-vidék gazdái-nál.

— Elfogták a hátszegi többszörös lili-omtiprót. Déváról jelentik: A hátszegi szülők kétségbeesetten könyörögtek a rendőrségnek, hogy tegye ártalmatlanná azt az elvetemült egyént, aki több 6—10 éves kisleányt kicsalt a mezőre és erő-szakot követett el rajtuk. Végre sikerült az illetőt Böszörményi László, volt isko-laszolga személyében elfogni, ki nős és két gyermeknek atyja és aki a legna-gyobb furfanggal dolgozott a kisleányok megkerítésén. A bűnöző bevallotta több-szörös lilimtiprását és kisült, hogy már hasonló bűncselekmény miatt 1923-ban 6 hónapot ült. Ez idő szerint a dévai ügyészség fogházában várja büntetését.

— Kéjgyilkosság áldozata lett egy ber-lini öt éves kisleány. Berlinből jelentik: A német főváros rendőrsége letartóztatta Huster Ernő huszonnyolcéves kőművest, aki erkölcstelen merényletet követett el egy öt éves kisleányon, akit azután bor-zalmas kegyetlenséggel meggyilkolt. Hus-ter bevallotta, hogy fiatal kora óta foglal-kozik gyermekleányok megrontásával.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűviz használata ál-tal érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és min-den kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárak-ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Külföldi vendégek érkeztek a Szé-kelyföldre. Tudósítónk jelenti Csikszere-dából: Gözsi Béla dr. csikszeredai szár-mazású szegedi orvos vezetésével előkelő vendégek érkeztek a Székelyföldre. A kiránduló társaság tagjai Miss Valace, Buckley, Steplensoo és Meelean angol hölgyek, Mr. Meldrum orvosprofesszor, valamint Baló dr., a szegedi egyetem egyik dékány, Kromár dr., Bernák Ala-dár dr., Torfita Erik dr., egyetemi tanárok és Szentgyörgyi dr., aki a harmas számú vitamin feltalálásával szerzett világhírt magának. Az előkelő tudósokból álló társaság Hirsch Hugo dr. csikszeredai neves sebésznel szállott meg. Érkezése után nyomban sátrat vert az orvos kert-jében, mert a kirándulás egész ideje alatt a szabad levegőn akar maradni. A társa-ság utiprogrammja egyébként az, hogy gyalog megy végig a Hargita gerincén egész a Gyilkostóig, majd onnan vissza a Keleti Kárpátok ormán a Szent Anna tóig. Hirsch Hugo közbenjárására és Tetu vármegyei prefektus idejében történt in-tézkedésére az előkelő külföldi vendége-ket már a határszélen nagy előzékenysé-gel fogadták.

— FELVÉTEL A CSIKSZEREDAI NYIL-VANOSSÁGI JOGGAL FELRUHAZOTT, RÓM. KATH. FŐGIMNÁZIUMBAN. A főgim-názium Erdély legmonumentálisabb, modern, katolikus középiskolája. Tíz holdas park közepén épült fel. 200 növendéket tud kettős nevelőintézete befogadni, ahol az évi teljes ellátásért (orvosi díj, fürdőhasználat stb.) 6.000 lejtt kell fizetni. Érdeklődőknek az igaz-gatóság készséggel küldi meg részletes pros-pektusát.

★ Az ételek ízletesebb elkészítése a „segédfőző” nevű készülék segítségével. A nyitott tűzön való órákig tartó főzés következtében kipárolognak az ételek legfontosabb tápanyagai, azok illata az egész házban érezhető. A gőznyomás alatti főzésnél a hus és főzelékfélék szö-vetrostjai gyorsan megpuhulnak, az ételek magas hőfok mellett gyorsan porhanyóvá válnak. A gőzfejlődés feleslegessé teszi, hogy az ételt nagyobb vízmennyiséggel felhígítsuk és ezért szorítkozik a legmini-málisabbra az oldható anyagok kipárol-gása. A nedvek és vitaminok megmarad-nak az ételekben és főzelékben. 50 szá-zalékos főző- és tüzelőanyag megtakarít-ás. Kapható Brassóban: Thomas Schee-ser és Galtz, Főter, Wilhelm Oberth Rt. Kapu-utca 55, Volkmar és Co. Kapu-utca 18. Draudt és Jekel Kolostor-utca. Jó főzőeredményeket értek el a „segédfőző”-vel Bruckenthal-utca 13 szám alatt, ahol naponta délelőttiönként szíveségből megfelelő ntasításokkal be lesz mutatva.

— KOLOZSVÁRON IS KIELEGÍTŐEN SIKERÜLTEK AZ ÉRETTSÉGI VIZSGALA-TOK. Tudósítónk jelenti: A Kolozsváron mű-ködő négy érettségiző bizottság közül há-rom befűzte a munkáját és kifűggesztette az eredményről szóló listákat. E három bi-zottság vizsgáztatásának az eredményéből megállapítható, hogy az ideai érettségi vizs-gálatok Kolozsváron is sokkal jobban sike-rültek, mint a múlt évek. A három bizott-ság előtt összesen 251 ifju kísérelte meg a vizsgát és 178 növendéknek sikerült is. A buk-tatási arányszám az egyes bizottságok-nál mindössze 22—24 százalékos. A legjobb

eredményt érte el a kolozsvári Református teánygimnázium, amelynek minden előállott növendéke sikerrel tette le az érettségi vizs-gát.

★ DOKTORRAAVATAS. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen, az or-vostudományok doktorává avatták Takó Kál-mánt, Takó Károly helybeli szabómester második fiát is. (e)

— A Tutsek-nővérek a Fekete-templom hangversenyén. Legutóbbi emlékezetes brassói sikerük után, mely önálló hang-versenyüket művészi eseményné avatta, az előkelő zeneművészeti társaságok és intézmények egész sora iparkodik meg-nyerni koncertjeik számára Tutsek Ilon-kát és Piroskát. A brassói nemesmultu Männergesangvereinnak ma, szerdán este 9 óráig a helyvárosi száz évangelikus templomban, Bickerich karnagy vezetésé-vel tartandó hangversenyén szintén köz-reműködik ez a rokonszenves ikerpár, a máris elismert és ünnepezt két magyar művész. Pergolese híres Stabat Materé-ben szóló és duett énekkel szerepelnek, míg a kart a férfdalegyesület nőkara képviseli, az orgonán Prömm Ottó játszik és a zenét a városi zenekar szolgáltatja. A hangverseny már csak a Tutsek-nővé-rek nagyérdéki részvétele miatt is bizo-nyára számosakat vonz a magyar közön-ség köréből is a Fekete-templom mai hangversenyére, melynek belépőárai is nagyvön mérsékeltek.

★ TARTALEKOS TISZTEK FIGYELME-BE. A Brassó és környéki tart. tisztek csü-törtökön f. hó 7-én este 9 óráig Brassóban a „Korona” étterem kerthelyiségében baráti összejövetelt tartanak. Tekintettel a tart. tisz-tek érdekeit súlyosan érintő tárgysorozatra, kíváncsok hogy minél számosabban vegyenek részt az értekezleten. N. O. K. (e)

— A házberszerződési illetéket augusz-tus 15-ig büntetés nélkül lehet lefizetni. A brassói pénzügyigazgatóság, a minisz-teriumtól érkezett rendelet értelmében közli, hogy mindazok, akik házberszerző-déseiket még nem mutatták be, augusztus 15-éig bemutatathatják az 1.40 százalékos szerződési taxa lefizetése céljából, anél-kül, hogy a mulasztásért megbüntetnék őket.

— Julius 11-én nagygyűlést tartanak a nagyszabasi nyugdíjasok. Nagyszabasi-ból jelentik: Az itteni nyugdíjasok július 11-én a Thalia-mozgósínház helyiségében nagy gyűlést tartanak. A gyűlés délelőtti tízórkor kezdődik és tárgya a nyugdíjas-nyomor és a különböző sérelmek.

— GYÜMÖLCSTERMELÉSI TANFOLYA-MOT TARTOTTAK UDVARHELYEN. Az Udvarhelymegyei Mezőgazdasági Kamara rendezésében, a városi és vidéki gazda ifjak és számos faluvezető intellektuális részvételé-há, Deutsch Dezső lippai gyümölcsfaisko-tanfolyam most ért véget. A tanfolyamot Gyerkes Mihály, a gyümölcsstermelési moz-galom lelkes vezetője és „A Legujabb Gyü-mölcsstermelés” című munka szerzője szer-vezte és vezette, amelyen a résztvevő ifjak egyénenként nagyon értékes ismereteket és gyakorlati kiviteli teendőket sajátítottak el. A tanfolyam előadói voltak: Gyerkes Mi-hály, Deutsch Dezső lippai gyümölcsfaisko-la tulajdonos, Bartha József és Nagy Imre, akik a gyümölcsészet minden ágából ismer-tető előadásokat tartottak és gyakorlati be-mutatásokat adtak a széklei ifjaknak. A baromfitenyésztésről és a méhésztéről Laka-tos Tivadar tartott előadást és mutatta be a saját tenyészeit, melyek mindenben min-tául szolgálhatnak.

— A SEGESVÁRI RÓM. KATH. LEGÉNY-EGYLET SPORTUNNEPSÉGE. A segesvári Római Kath. Legényegylet sportszakosztálya július 9 és 10-én nagyszabású sportünnepsé-geket tart.

— Szabotázásra izgatják a magyar parasztokat. Debrecenből jelentik: Kü-lönös agitáció folvik néhány nap óta a hajdu- és biharmegyei parasztok között. Lelkiismeretlen emberek arra izgatják őket, hogy ne arassák le most a termésü-ket, mert ősszel ugyanis éhínség lesz és ak-kor majd kapnak ingyen gabonát. A csendőrség megindította a nyomozást a fe-lelőtlen agitátorok kézrekerítésére.

— Az I. K. E. olaszteleki táborozást a vá-lasztások miatt 1932. júl. 12—18 helyett, aug. 15—19-én tartják meg ugyanazon pro-grammal és feltételekkel.

— MARIA KIRÁLYNÉ ÁTUTAZOTT BRASSÓN. Mária özvegy anyakirályné teg-nap este kilenc óráig átutazott a brassói pályaudvaron. Mária királyné Törösvára ment, ahol bevárja leánya, Ileana hercegnő látogatását.

— JONESCU CFR. VEZÉRIGAZGATÓ INSPEKCIÓT TARTOTT BRASSÓBAN. Jo-nescu tábornok, a CFR. vezérigazgatója, teg-nap rövid ideig Brassóban tartózkodott. Jo-nescu tábornok a vasuti üzemetek vizsgáta feltil.

— Windischgrätz herceg elköltözik Ma-gyarországról. Budapestről jelentik: Win-dischgrätz Lajos herceg, akinek a frank-panamában olyan emlékezetes szerepe volt, elhatározta, hogy elköltözik Ma-gyarországról és külföldön telepszik meg. A herceg jelenleg a frankpör emlékirata-in dolgozik.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Igazgató: Dr. Janovics Jenő

Pénteken este 9 óráig
rendkívül olcsó helyárrakkal:

Toroczkói menyasszony

NEMÉNYI LILIVEL

Szombaton d. u. 5 óráig
Gyermek előadás
10 és 20 lejes helyárrakkal

Az a huncut kéményseprő

Szombaton este 9 óráig

Poór Lili

Neményi Lili és Kis Manyi
felléptével

Okos mama operette

Budapestben 150-szer játszották ezt
a remek operettet.

Vasárnap d. e. 11 óráig

rendkívül olcsó helyárrakkal

Neményi Lili és Kis Manyi
felléptével

Huzd rá cigány operette

Vasárnap d. u. 6 óráig

Karácsonyi Ily, Neményi Lili
felléptével

Mágnás Miska

Vasárnap este 9 óráig

Poór Lili

Neményi Lili és Kis Manyi
felléptével

Okos mama operette

Hétfőn este 9 óráig

A drámai társulat
bemutakozása:

Poór Lili

felléptével

Feketeszáru cseresznye

Hunyadi Sándor remeke.

Modern Mozdó

BRASSÓ
Tel. 518

Ma, szerdán kerül bemutatásra a lebilincselően
érdekes hangos superfilm

Premier! Premier!
„Madam-Satan”

Cecil B. de Mille rendező szenzációs alkotása.
A főszerepben: REGINALD DENNY, LILLIAN ROTH.
Fő látványossága egy Zeppelin katasztrófája!
Magyar feliratok!

Csütörtökön d. u. fel 4—fel 6-ig Matiné:
„A világ szimfóniája” és „Éjszaki nyár”
(Utazás a Spitzberg szigetekhez). Eredeti természeti
felvételek a Spitzberg szigetről és a világ minden
tájról. — Helyárrak 5, 10, 15 lel.
Felvilágosítások a „Hermes” utazási irodában.

Jön: „Éjjeli rádió”.
Gerda Maurus és Hans Stille-el.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Példátlan szenzációk sorozatát alkotja a magyar színház heti műsora.

Szerdán este 9 órakor Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja) a szenzáció. Neményi Lili és Kiss Manyi talán sohase játszottak kedvesebb szerepeket, mint ebben a darabban.

Csütörtökön este a Nászéjszaka-ra egész Brassó ott lesz. Igaz, hogy csak felnőttek nézhetik meg a pompás darabot, a kitűnő előadást.

Pénteken egész olcsó helyárral Torockót menyasszony, Indig Ottó vigjátékát játsszák Neményi Lilivel a címszerepben.

Szombaton délután gyermekelőadás lesz. Az a Huncut kéményseprő gyermekeknek való mulatságos zenés játék kerül színre. A helyárak csak 10 és 20 lejese.

Szombaton este Poór Lilivel az Okos mama operett olyan estéje lesz a brassói színháznak, amelyet még nem látott. Poór Lili, és Kiss Manyi játszik.

Vasárnap délelőtt 11 órakor egész olcsó helyárral Huzd rá cigány megy ebben a szezonban utoljára.

Vasárnap délután 6 órakor Karácsonyi Lilivel, Neményi Lilivel Mágnás Miskát játsszák. A címszerepet Ihász Aladár alakítja.

Okos mama második Poór Lilivel vasárnap este 9 órakor szerepel a műsoron.

Poór Lili nem csak az Okos mama lép fel a brassói közönség tiszteletére, de hétfőn eljátsza a Feketeszáru cseresznye női főszerepét, kedden este a Bánk Bán tragédiájában Gertrudist.

Hétfőn este a Feketeszáru cseresznye előadásán bemutatkozik a teljes drámai társulat és kedden este fellép dr. Janovics Jenő is.

Heti műsor:

Szerdán este 9 óra: Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja) operette újdonság először.

Csütörtökön este 9 órakor: Nászéjszaka (operette repris — kizárólag csak felnőtteknek. Neményi Lilivel, Kiss Manyival.)

Pénteken este 9 órakor: Rendkívül olcsó helyárral: Torockói menyasszony, Neményi Lilivel.

Szombaton délután 5 órakor gyermek előadás 10 és 20 lejese helyárral.

Szombaton este 9 órakor Poór Lili, Neményi Lili, Kiss Manyi Okos mama operett, a budapesti Király-színház színpadán 150-szer játszották.

Vasárnap d. e. 11 órakor egész olcsó helyárral Huzd rá cigány.

Vasárnap d. u. 6 órakor Neményi Lilivel, Ihász Aladárral, Putnikkal, Tompával, Leöveyvel, Selmecivel, Mágnás Miska.

Vasárnap este 9 órakor Poór Lili, Neményi Lili, Kiss Manyival Okos mama.

Hétfőn este 9 órakor rendes olcsó helyárral a drámai társulat bemutatkozása, Poór Lilivel Feketeszáru cseresznye.

SPORT

A brassói atlétikai liga versenyei

Brassó, július 6.

A brassói atlétikai liga versenyei vasárnap nem nyerhettek befejezést a közben beállott zivatar miatt. Az elmaradt versenyszámokat tegnap délután bonyolították le, a következő eredményekkel:

100 m. síkfutás: 1. Csegezi (Olympia) 11.2 mp. 2. Schmidt (Olympia) 3. Róth.

100 m. női sík: 1. Dvorak (Olympia) 13.2 mp. (7 m. előny) 2. Schlosser. 3. Seuler. 4. Zacharides.

1500 m. sík: 1. Ruck Pál 4 perc 21.8. mp. 2. Grandpierre (IAR) 125 m. előny. 3. Romanityn (IAR). 4. Gross (Olympia) 5. Orendt (O) 6. Raileanu (Astra).

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidárlatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Pişa Regele Ferdinand (Fóter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő.

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Oszán Kálmán (Kovács Samu-utca 8.) — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dubalarilor 7. volt Timár-utca). — Nagy-szeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13.) — Nagyváradi: Szabó László (Strada Constantei 2.) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31.).

— Szilágysomlyó: Helyperin Ernő. — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegye: Néményi Gábor (Temesvár, I. Str. Lonovici 5). — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfélekkel készséggel szolgálunk

B. L. 8. OLDAL

400 m. sík: 1. Ruck János 55.4 mp. 2. Romanityn. 3. Róth H. Magasugrás: (női) 1. Seuler Hanna 150 cm. (15 cm. előny). 2. Dvorák. 3. Ganz. — Súlydobás: 1. Reiner (O) 12.31 m. (250 cm. előny) 2. Popo. 3. Klöckner. — Rudugrás: 1. Csegezi 3.40 m. 2. Klöckner. 3. Popovici. 4x100 m. staféta: 1. Olympia 47.1 mp. 2. Astra. 3. Olympia II. 4. IAR. — 800 m. sík: 1. Ruck Pál 2 perc 13.9 mp. 2. Ruck János. 3. Mergler.

HIRDETMEY.

A székegykeresztúri unitárius fiú-főgimnázium (Cristur, Odorheiu) igazgatósága pályázatot hirdet francia-román szakos helyettes tanári állásra. Pályázhatnak legalább licenccel bíró és magyarul is tudó férfi tanárok. Okmányokkal felszerelt kérés f. é. július 20-ig az igazgatósághoz adandók be, ahol az alkalmazás feltételei is megtekinthetők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV.

No. 13787—1932.

Serv. silvic.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Brassó város bérbeadja f. évi július hó 12-én d. e. 10 órára kitűzött nyilvános árverésen, három évi időtartamra a Cenk alatti vízgyűjtőmedencével szemben levő kioskokat.

Az ajánlatok zárt és lepecsételt borítékban nyújtandók be.

Kikiáltási ár 20.000 lej. A letétbe helyező óvadék 2000 lej, államértékpapírokban, vagy készpénzben.

Az árverés a nyilvános számvitelről szóló törvény 88—110 paragrafusának figyelembe vételével lesz megtartva. A meghatározott részletes bérbeadási feltételek a városi erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A városi interimár bizottság az árverés sürgős megtartása mellett határozott. Brassó, la, 1. Julie 1932.

Comisia Interimară:

Preşedinte: Secretar General: (Olvasathatlan aláírás) Dr. Popovici Seful Serviciului: Ing. Albrich

HIRDETMEY.

Trg. Săucescu városi tanács közhirrre teszi, hogy 1932. július 16-án d. e. 11 órakor írásbeli zárt ajánlatokkal bérbe adja egy évre a vágóhidnál levő bélműsor helyiséget. Kikiáltási ár 20.000 lej évi bér.

Az árverési feltételek hivatalos órákban a városi gazdasági hivatalnál megtekinthetők. Az árverés a számviteli törvény 88—110 paragrafusai értelmében fog megtartatni.

Trg. Săucescu, la 24. Junie 1932. Preşedinte Com. Int. Secretar gen. (Olvasathatlan aláírás)

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A Touring-Club brassói tagozatának tulajdonát képező keresztényhavasi (Schuller) menedékház bérbeadatik 1932. Augusztus 1. 1934. Augusztus 1. időtartamra. Kikiáltási ár évi 30.000 lej.

Ajánlatok az egyesület címére a „Cartea Românească” brassói könyvkereskedésében adandók le 1932. július 20-ig bezárólag.

Inspector Preda CFR.

Keresünk

nehány darab

Gőzkazánt

használt, de üzemképes állapotban. Ajánlatokat megfelelő adatokkal kér AND. RIEGER R-T. Sibiu

Fin. SZESZ

kapható literes üvegekben

98 lejért

KENYERES

likör-üzletében.

BRASSÓ, Str. Barişiu 10 (Lóplac)

Ugyanott küküllómenti és más kitűnő BOROK!

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szek. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucuresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

Román Állami Osztálysorsjáték

Még maradt

32.650 nyeremény

a IV és V. osztályu huzásra.

Egy 5,000.000 lejes jutalom

Egy 5,000.000 lejes nyeremény

Egy 3,000.000 lejes nyeyemény

Egy 2,000.000 lejes nyeremény

Egy 1,000.000 lejes nyeremény

Egy 750.000 lejes nyeremény

Egy 600.000 lejes nyeremény

Egy 500.000 lejes nyeremény

Három 300.000 lejes nyeremény

Három 200.000 lejes nyeremény

öt 150.000 lejes nyeremény

öt 100.000 lejes nyeremény és

32.627 nyeremény 75.000—5500 Lei között

Az összes nyeremények értéke:

211,215.000 lej

IV-ik osztály huzása: 1932 július 13 és 14-én lesz.

V-ik osztály huzása: 1932 augusztus 10 — szeptember 16-ig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 1.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Luszterek, festmények, könyvek, apróságok sürgősen eladók. Lövész (Crisan) ucca 27. 18498

Tüzálló (chamotte) földet keresünk nagyobb mennyiségben. Ajánlatokat a bánya helyszíni fekvésének és a pontos cím megjelölésével „Napi 1 vagon” jellege alatt a brassói kiadóhivatalhoz kérünk. 18536

Kertitömlők, tömlőmotolák, kertipadok, permetezők, kellő oldatokkal, kertiszerszámok. Jul. Teutsch, műszaki áruak-tár, Brassó, Kapu-utca 18048

Kötődék részére

minden minőségű és vastagságú gyapjút - nalat tökéletesen fest és f-hérit I. V. O. Festőde. Oradea

Brassó központján 600 négyzetméter telek eladó. Purza, Brassó, Gácsmajor 8. 18552

Használt, de abszolút jókarban levő

Portable-

írógépet

keresek megvételre.

Cim 18562 sz alatt a brassói kiadóban.

Jó fekvésű

házhelyek

a Bolonyában eladók.

Inf. GROSS

Brassó, Kolostor-u 11.

Ebédő-szoba berendezés és 2 ágy, olcsón eladók. Brassó, Rozsater 2. 18549

Irodai berendezés, tükrök, karszékek, székek, asztalok, takaréktűzhely, vaskályhák, ablak- és ajtótokok, Minimax tüzőltó, eladók. Brassó, Vár-ucca 59—61. 18560

Allást nyer

Öntőmestert nagy gyakorlattal kereskedelmi öntvények gyártásához felveszünk. Cim: Friedrich Testvérek, Temesvár. 18447

Fiatall nő rögtön állást nyer mint modell

(magas telt alak).

Jelentkezés:

Morres Hermann

festőművésznél

BRASSÓ, Lóplac 2 szám

naponta 1 és 2 óra között

Allást keres

Fiatall urileány társalkodónő, betegápolói, vagy ehhez hasonló állást keres. „Kedélyes partner” jelégére. 18557

Tanulónak elmegyek, rádió villany, irógép-műhelybe. Török Pál. Hosszufalu 1090 sz. 1857

Lakás

4 szobás I. emeleti komfortos lakás augusztus elsejétől kiadó. Brassó, Hirscher-ucca 26. 18518

Fürdőszoba használattal modern házban, esetleg ellátással azonnalra butorozott szobák keresek. Cimeket a brassói kiadóba kérek. 1855

Vegyes

Bukarestben szülészeti orvosnő, női bajok kezelése, operálása. Konsultálások 60 lej. Vár-căresti 64., emelet. 1818

Háromfogásos ebéd 20 lej. Trafikhoz társat keresek. Brassó, Fekete-ucca 27—31. 1855

Jól bevezetett special-trafikhoz 50.000 lejjel társ keresetű. Cim 18553 szám alatt a brassói kiadóban.

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis Termesztudomány, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó. Növénymegfigyelések, Növénykiszáradások, Kisérletek egy cseréptálcával, Állatmegfigyelések. Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyes.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 140

JULIUS 8.